

Menighetsbladet Helsing til Sauherad og Nes

NR. 7 • OKTOBER 2019 • 70. ÅRGANG

DOZZI-

	Side		Side
Salig	450	Eplefest	479
Avskjed med Ivar	452	Sokneråd	483
Trygghet	460	Konfirmantleir	486
Barmhjertighet	464	Kyrmess	492
Folkevandring	472	Insekter	498
TV-aksjonen	474	Patmos	500
Korsang	478		

Salig er

Da Jesus så folkemengden, gikk han opp i fjellet. Der satte han seg, og disiplene samlet seg om ham. Han tok til orde og lærte dem:

«Salige er de som er fattige i sin ånd,
for himmelriket er deres.

Salige er de som sørger,
for de skal trøstes.

Salige er de ydmyke,
for de skal arve jorden.

Salige er de som hungrer og tørster etter rettferdigheten,
for de skal mettes.

Salige er de barmhjertige,
for de skal få barmhjertighet.

Salige er de rene av hjertet,
for de skal se Gud.

Salige er de som skaper fred,
for de skal kalles Guds barn.

Salige er de som blir forfulgt for rettferdighets skyld,
for himmelriket er deres.

Ja, salige er dere når de for min skyld håner og forfølger dere, lyver og snakker ondt om dere på alle vis. Gled og fryd dere, for stor er den lønn dere har i himmelen. Slik forfulgte de også profetene før dere. (Matt. evg. 5, 1-12)

Salige er. Det er et flott ord. Salige. Smak på det. Vi bruker det jo faktisk også i dagligtale – både positivt og negativt: salig blanding eller salig rot.

En tekst som er som bare kunne fortsette og fortsett. Et nydelig dikt, så formfullendt.

Men hva betyr ordet salig? Kan-skje vanskelig å finne et mer dekkende ord. Ord som lykkelig eller heldig eller glad. - sier noe, men bare noe. Salig er alltid noe mer. Noe større. Noe som når høyere eller lengre.

I et oppslagsverk leste jeg at *salighet er den dype åndelige glede de har som har fått del i frelsen i Jesus Kristus.*

På engelsk heter det *blessed are*, velsignet er. Da blir saligheten å hvile i at Guds øyne, blick og oppmerksomhet er rettet mot meg.

Salige er de som sørger, for de skal trøstes. Det å sørge er den pris man betaler for å ha opplevd kjærlighet. Å beskytte seg mot sorgen er å gjøre livet mindre, - å leve på ei lita flate. Men lar man seg involvere i andres liv, være nær, være tilstede, - så gjør det vondt når forhold går

i stykker, enten ved atskillelse, ved brudd eller ved død. Den som sørger er salig, fordi det er forutsetningen, muligheten, til å bli trøstet. Eivind Skeie skriver i et dikt om *tårene som brenner sorgen ren*. Trøsten ligger i selve det å sørge. Svein Ellingsen skriver om å gjøre sorgen til venn. Da blir ikke trøsten at sorgen blir borte, men den bli noe som er med videre på en god måte.

Salige er de barmhjertige, for de skal få barmhjertighet.

De barmhjertige – de som viser nestekjærlighet. De som har den barmhjertige samaritan som forbilde, og som etterlever hans måte å leve på.

Barmhjertig – barm og hjerte, bryst og hjerte. Symbolene for omsorg og engasjement, eller nærhet og næring som Guttorm Fløistad sier. Å vise er barmhjertighet er en

forutsetning for selv å bli møtt med barmhjertighet.

Salige er de som skaper fred, for de skal kalles Guds barn. Snur vi det den andre veien: den som kaller seg Guds barn må streve etter å skape fred:

I det lille og i det store,
I nabolaget og i verden

I stille arbeidet i det daglige, og i de store protester i det offentlige rom

Den som skaper fred er den som leter etter ufredens årsak og møter disse: enten det er misunnelse eller det er urettferdighet.

Salighet er et stort og flott ord, litt vanskelig. Det rommer så mye. Det handler om tro, og etterfølgelse, om å ta imot og gi, om kamp og aktivitet – det handler om så mye.

-is-

GRENLAND FAMILIEKONTOR

Schweigaardsgt. 11, 3717 Skien

Åpningstid: kl. 08.00 – 15.00, mandag til fredag

Telefonvakt kl. 10.00 – 14.00 (onsdag kl. 10.00 – 11.30)

Telefon: 35 50 58 70

e-post: grenland.familiekontor@bufetat.no

Hjemmeside: www.familieliv.no

FAMILIEVERNKONTORET ØVRE-TELEMARK

Brøløsvegen 51, 3840 Seljord

Kontor i Seljord, Notodden og Rjukan

Timebestilling skjer til kontoret i Seljord hver dag mellom kl. 08.00 og 15.00.

Telefon: 35 06 88 50

e-post: familiekontoret.ovre.telemark@bufetat.no

Hjemmeside: www.vestfam.no

Ivar Solbu gir seg etter 43 år som soknediakon

- Skulle egentlig bli i Sauherad i ett år

Det er en tid for alt. Og nå er tiden inne for at Ivar Solbu går over i pensjonistenes rekker. Ivar er og har vært en synlig skikkelse i bygda som alle har et forhold til. Sauherads første soknediakon, ansatt fra 1. august 1976, konfirmantlærer, redaktør, journalist og fotograf for Helsing, korsanger, medlem av kriseteamet, primus motor for pilegrimsvandring mellom Gvarv og Bø, og mye mer har han rukket i disse årene, nesten samtidig. Asterix falt visst i en gryte med styrkedråper da han var liten, og mange av oss har lurt på om ikke Ivar falt oppi en liknende gryte. Det var derfor på sin plass at han fikk Kongens fortjenestemedalje for sin innsats.

Av Tom Arne Møllerbråten

Jeg ønsket å møte Ivar på et av de stedene han har tilbrakt mye tid i disse årene og som jeg vet betyr mye for han, i Nes kyrkje, kanskje Norges vakreste kirke. Historiene sitter løst om alt fra kalkmaleriene til muntre fortellinger om prester og folk fra gamle dager. Ivar kan mye.

- Jeg har fått lov til å utfolde meg, sier Ivar. Han har samarbeidet med seks sokneprester, fra Hartberg til Lunner, pluss en hel mengde med vikarer i disse årene. – Det har vært et godt samarbeid med alle prestene, selv om vi ikke alltid har vært enige om alt.

Han har vært med på utviklingen fra prestene hadde eget kontor i prestepargarden, til de kirkelige ansatte fikk felles kontor på Akkerhaugen. Seksten ganger har de flyttet kontoret, før de endelig har landet på Nes Menighetshus på Gvarv. – Samarbeidet mellom prest, organist og diakon ble tettere og bedre etter at vi fikk eget kirkekontor.

Som så mange andre kjente heller ikke Ivar mye til bygda før han flyttet hit i 1976. Han visste om togstoppene

Klokkertjenesten i Nes kyrkje var fra begynnelsen av lagt inn i Ivars stilling som diakon i Sauherad og Nes. Her, under den velsignende Kristus i korhvelvingen, har han tilbrakt mange timer. Kanskje han slik sett er bygdas mest velsignede mann?

Nordagutu og Hjuksebø, og Sagavoll, der hans bror hadde gått. Selv gikk Ivar på Danvik folkehøgskole i Drammen. Diakonutdannelsen tok han på Diakonhjemmet i Oslo.

Mens Ivar sitter og mimrer, stikker plutselig kirkeverge Trond Haugen hodet inn gjennom døra. Han er en av svært mange konfirmanter Ivar har hatt opp

gjennom. – Det gjorde sterkt inntrykk på meg da jeg møtte Ivar i Olabukser med sleng, ler Haugen. – En kirkelig raddis.

Stillingen som soknediakon var nyopprettet og heller ikke menighetsrådet visste helt hva diakonen skulle gjøre. Ivar måtte derfor selv prøve å finne ut hva han skulle fylle den med.

- I begynnelsen gikk jeg mye på besøk til de eldre, etter tips fra sokneprest Hartberg. Han hentet også inspirasjon fra søster Anna, menighetssøsteren, som var blitt kommunens første sykepleiesjef. Hartberg ville også ha Ivar inn i konfirmantarbeidet. Han fikk eneansvar for konfirmantarbeidet, noe han hadde helt til Berit Bjørnerud ble ansatt som sokneprest. Det har blitt mange kull.

- Har konfirmantene forandret seg på disse årene?

- En konfirmant i dag kan mindre om Bibelen og kristendommen enn tidligere konfirmanter, kommer det raskt fra Ivar. – Men åpenheten for å høre hva kristendom er, er mye større. Det er kanskje artigere å holde på med konfirmanter i dag enn det var tidligere. Det er mer «learning by doing», altså lære av å gjøre, i dag, før skulle man bare lære.

Ivar startet med konfirmantleir allerede i 1977. Da hadde de en weekend om høsten og en om våren på Jønnebu. Dette holdt de på med i tjue år, før de byttet til en litt lengre leir i Danmark. – Det var mye mer stress med alkohol og røyk da vil holdt til på Jønnebu, enn det er i dag. Ungdom har blitt mindre opprørske.

- Jeg har fått høre at jeg var en streng konfirmantlærer før, men jeg har nok blitt tryggere og mildere med årene, ler han. – Jeg får mye igjen for å holde på med dagens ungdom.

- Hva har du villet vise konfirmantene i disse årene?

- Tryggheten i å vite at det er en Gud som bare er kjærlighet i alle livets situa-

Ivar er glad i og stolt av de to flotte Midtalderkirkene i Sauherad, og har etter hvert skaffet seg en god del kunnskap om byggene. Ikke få grupper, fra barnehager til pensjonistgrupper, har fått omvisning av diakonen.

sjoner, svarer Ivar.

Selv om konfirmantarbeidet og lederskolen nok har hatt førsteprioritet i perioder, innrømmer han, er det andre oppgaver i stillingen som soknediakon som også har ligget hans hjerte nært.

- Jeg har levert ut mange blomster til de som trengte det før jul på vegne av Sauherad Diakoniforening. Bare en gang kan han huske at han ble avvist. – Andakter på eldreinstitusjonene har også vært viktige. Også der har jeg fått fortelle at Gud er kjærlighet.

En av forbildene til Ivar var Rolf Volden, sokneprest på Notodden gjennom mange år. – Han satte jeg høyt. Av han lærte jeg viktigheten av å ha nærhet til folket. Han hadde dessuten masse humor, og han la vekt på ærlighet.

Fra 90-tallet har soknediakonen også siddet i kriseteamet i kommunen. Ivar mener at det har vært viktig at skole, helse og kirke jobber sammen når katastrofene inntreffer. Og de har det blitt en del av gjennom årene. – Heldigvis har det blitt mer åpenhet om katastrofer som rammer mennesker, sier Ivar. Han

- Jeg tror kirken har vært for opptatt av å gi svar, og for lite opptatt av å stille spørsmål, reflekterer Ivar i dette avskjedsintervjuet.

har møtt mennesker når det er som mørkest i livene deres.

- Det er vanskeligst i bilen på vei til stedet jeg skal. Når jeg først er der, er det viktigst å bare være til stede. Jeg er da mer opptatt av tilstedeværelsen enn av å gjøre.

Det er fint og viktig at kirken er der når det vonde rammer. Det er et unektelig faktum at oppslutningen om kirken likevel går ned. Jeg er derfor nysgjerrig på hva Ivar tenker om kirkens plass i samfunnet. Er det bare i sorg samfunnet trenger kirken?

- Vi må være der for de som trenger det, parerer Ivar. Han trekker inn sitt møte med Sør-Afrika der han var på stipend fra Mellomkirkelig råd i 1991. – Og kirken må være rettferdig. Det vil si å være en litt tydelig etisk stemme. Slik han møtte noen kirker i Sør-Afrika. – De var tydelige stemmer mot Apartheid.

- Jeg tror kirken har vært for opptatt av å gi svar, og for lite opptatt av å stille spørsmål. Ivar håper at kirken framover får noen tydelige og tøffe stemmer. Og igjen: - Når krisene kommer, må kirken være der.

Ivar er optimist på kirkens vegne. – Folk her i bygda er stolte av kirkebyg-

gene sine. Jeg tror folk vil søke til kirken også framover.

- Etter alle disse årene i Sauherad og Nes, hvordan vil du beskrive menigheten her?

- Det er god gudstjenestesøkning her. Mye folk går på gudstjenester. Og etter sammenslåingen av Sauherad og Nes har folk begynt å gå i begge kirkene. Slik var det ikke tidligere.

Mye har forandret seg på disse årene Ivar har bodd og jobbet i bygda. Da han kom, var det 10 – 11 bedehus og mange misjonsforeninger. Bygda har mistet noe med bortfallet av disse.

- Men vi ser samtidig mye aktivitet her. Han nevner barnarbeidet gjennom trosopplæringen, søndagsskolen og Soul Children. - Menigheten preges av mange frivillige. Dette er en folkekirke-menighet med et bredt spekter av ulike gudstjenester i løpet av et år. Vi har inkludert folk gjennom mange år.

Ivar holder fram samarbeidet mellom kirke og kulturliv som svært positivt i bygda. Allerede på 50-tallet ble det spilt Hardingfele i kirkene her, trekker Ivar fram. Det er nok rett å si at det er en tradisjon for kulturåpenhet i kirkene her.

Vi kommer ikke utenom Helsing når vi skal summere opp Ivars innsats. En artig liten detalj er at Helsing og Ivar er nøyaktig like gamle. Ivar overtok Helsing i 1986, og omfanget har etter dette økt fra 8 sider til 80 sider. Et imponerende menighetsblad, som mange vil beskrive som Sauherads lokalavis. Det var ikke selvsagt at Ivar skulle jobbe med Helsing.

- Jeg skulle ikke skrive. På skolen opplevde Ivar mange røde streker i stilen sine. Men gode tilbakemeldinger på ting han skrev i Telen på begynnelsen av 80-tallet åpnet veien til selvtillit også på det skrivende feltet.

I Helsing kan man lese om det meste. Og Ivar sier: - Det menneskene er opptatt av, er også av interesse for Vår Herre.

Likevel håper han at han har satt spor også på andre områder enn Helsing. Og det er vel høyst sannsynlig.

- Hva skal du gjøre nå?

- Jeg vil tilbringe mer tid på hytta vår på Ringerike, hogge ved og være mer fysisk aktiv. Dessuten håper jeg å få tid til

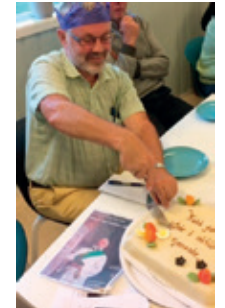
å lese mer romaner.

Selv om det er vanskelig å se for seg Ivar som pensjonist, er det bare å ønske han lykke til. Også kan vi avslutte intervjuet med en siste setning fra Ivar. – Kona gleder seg.

Avskjed med Ivar Solbu

Søndag 27. oktober er det avskjedsgudstjeneste for soknediakon Ivar Solbu i Sauherad kirke kl. 11.00. Ivar har vore diakon i Sauherad i ein mannsalder - nærare bestemt 43 år. Etter ei lang og svært innholdsrik teneste er det no tid for å sette eit punktum – eller kanskje helst eit komma.

Det er mange som kan tenke seg å vere med og heidre og takke Ivar for hans mangeårige innsats. Bli med på gudstjenesta i Sauherad kirke, **27. oktober kl. 11.00**. Her blir det musikk med en messing-kvartett. Etterpå blir det kirke- kaffe med lapskaus og kaker på Nes menighetshus.

Alle er hjarteleg velkomen!

Helsing soknerådet.

Nes kyrkje torsdag 24. oktober 2019 kl. 19.00

SALMEKVELD

- Mye fellessang
- Forsangerkor under ledelse av Henrik Ødegaard
- Strykekvartett med Trond Villa, Angelika Faber Karsrud, Trond Arne Karsrud og Ferdinand Wyller.
- Hilda Sørum spiller fløyte
- Opplesing ved Elisabeth Dahl
- Bruno Hageman på orgel

I forbindelse med diakon Ivar Solbus avgang skal han få lov til å velge «sine» salmer.

Kollekt til kulturarbeidet i Sauherad og Nes sokn.

Enkel kirkekaffe i kirkebenk og våpenhus etter salmekvelden

Alle ønskes hjertelig velkommen!

JOKER NORDAGUTU

VELKOMMEN TIL EN TRIVELIG HANDEL HER HOS OSS.

Vi tilbyr utkjøring av varer

NETTHANDEL
nettbutikk.joker.no

Dere kan selvfølgelig også ringe oss,
sende mail for bestilling av dagligvarer.

ÅPNINGSTIDER

Mandag-fredag: 09:00 – 20:00
Lørdag: 09:00 – 18:00
Søndag: 10:00 – 19:00

Nordagutuvegen 662
3820 NORDAGUTU
Tlf. 35 95 97 20
joker.nordagutu@joker.no

GARDSBUTIKKEN

er åpen hver dag 08 - 20

Norges beste eplemost
honning • geléer • syltetøy • saft
marmelade • granskuddsirup
pesto • olivenolje • balsamico
gaveartikler

Nyhusvegen 9, 3810 Gvarv
Tlf. 4040 4787
www.nyhuusgard.no, FB

VELKOMMEN TIL OSS!

Grundige
synsundersøkelser,
god fagkunnskap,
oppdatert utstyr,
topp service,
kjente merkevarer og
konkurransedyktige
priser.

Åpent mandag - fredag 9-16.30,
lørdag 10-14

Bøgata 61, 3800 Bø tlf. 4839 4681

post@bnoptikk.no
www.bnoptikk.no

 bertelsennyhuusoptikk
 bnoptikk

Helsing for 50 år siden

Eldrefesten

blir i år på Gvarv samfunnshus søndag 12. okt. kl. 16. Det blir tale av sokneprest Hartberg, dertil sang, musikk og lysbilder. Utlodning og bevertning. Bileiere! Vær snille! Kjør de eldre til festen. På forhånd takk for hjelpen.
Sauherad Helselag

Kr. 100

har soknepresten fått fra en anonym giver til Israelsmisjonen i anledning jubileet som ble omtalt i kirken 28. september. Pengene er sendt.

Sagavoll bygger

en ny bygning som skal inneholde foredragssal, lesesal med bibliotek, klasserom, musikkrom og en del grupperom. I kjelleren skal det være tilfluktsrom, og det blir også plass til en liten forsamlingsal.

Besøktjeneste

er emnet for et kurs den 4. nov. på Notodden kl. 18 og kl. 20 – Det er overmåte viktig at det kunne reise mange deltakere dit – for å få en orientering om et tiltak som kan aktivisere menigheten. Formannen i menighetsrådet gir nærmere opplysninger og tar imot innmeldinger. Ring Einar Jore, tlf. 15 315, Hjuksebø – lokaltelefon.

Kristen symboler

Legg merke til sokneprest Kapstads foredrag om kristne symboler i Sauherad og Nes kirker. Se prekenlisten! Etterpå blir det omvisning i bærehuset, der Kapstad vil forklare symbolikken i den nye utsmykningen, som han har laget til oss. Velkommen alle som interesserer seg for slikt.

Søndag 29. september 2019
Festdag i Sauherad og Nes sokn

Kl. 11.00: Høsttakkefest i Sauherad kirke.

- Prest: Anne-Inger Lunner
- Kantor: Bruno Hageman
- Vinterens konfirmanter og Ivar Solbu deltar.
- Konfirmentene fra 1959 og 1969 er hedersgjester.
- Takkoffer til Konfirmentenes Solidaritetsaksjonsprosjekt på barnehjemmet i Peetelikirka i Tallinn i Estland.
- Kirka blir pyntet av Sauherad og Nes bygdekvinnelag

Hilde Norland Gundersen.

Kl. 13.00: Middag for konfirmantjubilantene med ledsagere på Nes menighetshus.

Kl. 15.00: Menighetsfest på Nes menighetshus

- Enkel presentasjon av jublantene
- Kaffe og bløtkake
- Konsert med Hilde Norland Gundersen og Bruno Hageman: *En musikalsk sommerbris.*

Alle er hjertelig velkommen!

Til alle barn født i 2015.

Velkommen til 4-årsklubb!

På tirsdager møtes vi til enkel middag, lek og bibelfortellinger på Nes menighetshus.

Dato: 29.okt, 5.nov, 12.nov, 19.nov, 26.nov

Tid: 16.30-17.45

Påmelding: ak@sauherad.kyrkja.no

eller 930 07 632

Svarfrist: 15.oktober

Utdeling av barnas 4-års kirkebok skjer i Sauherad kirke søndag 1.desember kl. 11.00

Håper vi sees!

FORMIDDAGSTREFF
på Nes menighetshus

På alle Formiddagstreff er det andakt, god servering, og god tid til å prate med hverandre. Noen ganger er det åresalg, andre ganger kollekt. Behov for skyss kan ringes til Nes menighetshus (tlf. 35 95 52 34) fra kl. 09.30 på treffdagen.

Tirsdag 8. oktober kl. 11.00:

Arne Malme forteller fra sine år som sysselmann på Svalbard. Andakt.

Arne Malme

Tirsdag 22. oktober kl. 11.00:

Formiddagstreff i samarbeid med menighetens misjonsutvalg. Tidligere **biskop Erling J. Pettersen**: Gud sett nedenfra. Fortellinger om en reise fra slummen i Brasil til oljerikdommen i Stavanger. Hva skjedde med troen? Kollekt til menighetens misjonsprosjekt i Bangkok i Thailand.

Erling J. Pettersen

Tirsdag 12. november kl. 11.00:

Konsert med **Linda Therese Thorstensen** (sang) og **Bruno Hageman** (piano): *Linda synger Brunos utvalgte!* Andakt. Åresalg

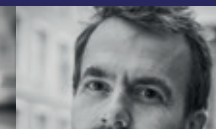
Linda Therese Thorstensen

TRENGER DU NOEN Å SNAKKE MED?

Ring eller skriv. Vi er her. Alltid. kirkens-sos.no

SOS
22 40 00 40

SOS
CHAT

SOS
MELDING

KIRKENS
SOS

Sauherad diakoniforenings etikk-kveld onsdag 6. november 2019
kl. 18.30 på Nes menighetshus

Trygg oppvekst i Midt-Telemark

Seksuelle overgrep i et livsløpsperspektiv
-Et møte med Svein Birger Schøgren

Svein Birger Schøgren (62) er prostidiakon i Aust-Nedenes. Han er utdannet lærer og journalist. Ved siden av prostidiakonstillingen bruker han mye tid på å snakke om seksuelle overgrep, først og fremst i møte med konfirmantgrupper. Og her snakker Svein ut fra egne erfaringer.

Svein er styreleder for organisasjonen Utsattmann. Det er et åpent forum for menn som har vært utsatt for seksuelle overgrep, der man bruker egne opplevelser. - Seksuelle overgrep mot gutter og menn er et underkommunisert problem. Gjennom organisasjonen vår ønsker vi å forbygge og å bringe håp. På hjemmesida vår kan innskrivere stille spørsmål til fagfolk på flere områder, sier Schøgren til Helsing.

Svein Schøgren vokste opp på Sørlandet. Hans far var sjømann og dermed mye borte. Mor var aktiv i en frikirkemenighet. Fra han var 8 til han fylte 16 år ble han misbrukt av flere menn, både fra egen familie og betrodde ledere i menigheten. Da han som 16 åring kom seg ut av situasjonen med misbruk, la han lokk på det som hadde skjedd. Over 20 år seinere, da han hadde fylt 38 år, begynte han å lette på lokket. Men legen hans sa at han ikke burde snakke om fortida, og lokket ble skrudd på igjen. Men da han fylte 50 år kom den store smellen! – Jeg arbeidet da

Svein Schøgren er foredragsholder på Sauherad diakoniforenings etikk-kveld onsdag 6. november kl. 1830 på Nes menighetshus.

som medialærer på en videregående skole, var etablert med kone, familie, hus og hytte.

-Det var som en avgrunn slukte meg. Jeg hadde nok overlevd så langt på hele tida å ha masse prosjekt. Men fortida innhentet meg. Det ble år med selvmordsforsøk og flere sykehusinnleggelse. Jeg var blant

annet to perioder på Modum Bad på Vikersund. Med mitt post-traumatiske stress måtte jeg få hjelp av en traumespesialist. Jeg måtte definere mange ting i livet på nytt.

-Men etter flere års berg- og dalbane begynte ting å spire og gro igjen. Blant annet var det godt for meg å være med på Messe for verdighet i domkirke i Kristiansand. Smellen jeg fikk var også en smell for min kristne tro.

Når Svein Schøgren kommer til Sauherad 6. november skal han først møte konfirmantene. -Jeg forteller

min historie. Konfirmanten kan stille spørsmål, - om alt mulig. Men for mange er det vanskelig å ta ordet. Da kan de bruke telefonen til å sende spørsmålet til prest eller andre voksne som er tilsted. Så kan disse stille spørsmålene på vegne av de unge.

På kvelden arrangeres Sauherad Diakoniforenings etikk-kveld. Det er et åpent arrangement der alle ønskes velkommen. Ansatte i barnehage, skole, barnevern, helse, politi osv. ønskes særlig velkommen.

-is-

Hva gjør vi?

På nettsida www.utsattmann.no kan utsatte for overgrep, deres pårørende og fagmiljøer finne informasjon om seksuelle overgrep, med spesielt fokus på gutter/menn. Der kan du lese andre utsattes historier, og det er en spørsmål- og svartjeneste, som kan benyttes anonymt.

Vi har dyktige foredragsholdere som besøker skoler, fagdager og workshops. Ved å bruke egne historier og erfaringer gir vi råd til andre utsatte, deres pårørende og fagfolk i ulike sammenhenger.

Vi er medvandrere som hjelper utsatte menn og deres pårørende på vandringen tilbake til et godt liv. Vår tanke er at ingen kjenner terrenget bedre enn den som har gått der selv.

Ved å bruke egne historier i ulike medier ønsker vi å synliggjøre at seksuelle overgrep mot gutter og menn er et kjempestort problem. Vi er overbevist om at seksuelle overgrep må snakkes i hjel, ikke ties i hjel.

Nettside som redder liv

Driften av nettsida www.utsattmann.no er vår viktigste aktivitet. Det er fremdeles tabubelagt og skamfullt å fortelle om at du har blitt seksuelt misbrukt og vi tror at det

er enda vanskeligere for menn. Utallige menn har fått hjelp til å fortelle om seksuelle overgrep, fordi de anonymt har lest om andres erfaringer på denne nettsida. Det å vite at du ikke er alene, å høre at andre med liknende historier har overlevd og fått et bra liv, har vært grunnen til at de har bestemt seg for å ta opp kampen mot fortidas spøkelser. I dag er noen av disse aktivt med i driften av Utsattmann.

Forebyggende arbeid

Forebyggende informasjonsarbeid er et hovedsatsingsområde for Utsattmann. Vi besøker skoler og andre steder der barn og unge er, for å dele våre erfaringer. Seksuelle overgrep må snakkes i hjel, ikke ties i hjel. Hvis vi kan få gutter eller jenter til å våge å fortelle at de blir eller har blitt misbrukt, har vi fått lønn for innsatsen. Det kan være avgjørende for at disse personene får et bra liv. Og ikke minst, overgripere kan bli stoppa.

Informasjon til fagfolk

Gjennom foredrag på fagdager og workshops forteller vi fagfolk innen helsesektoren, Nav og skoler om hvordan vi har blitt mottatt hos de ulike instansene og hva vi kunne ønsket oss annerledes. Noe er bra, men mye kan bli bedre. Vårt mål er at disse aktivitetene skal bli enda bedre og arrangeres rundt om i landet, for at enda flere skal få denne kunnskapen.

Organisering

Utsattmann er en egen ideell organisasjon, som ikke tar ut overskudd. Styret ledes av et styre, som har ansatt en daglig leder til å stå for daglig drift. Aktivitetene foregår over hele landet, men hovedkontoret er i Flekkerøy. Utsattmann finansieres av offentlige midler, medlemskontingenter og honorar for oppdrag, som foredrag og deltakelse på ulike arrangementer.

For å sikre driften er vi takknemlige, hvis folk tegner støtte-medlemskap, eller bidrar med økonomiske gaver til kontonummer 3090.14.79468 eller til Vipps nr: 88670.

Kilde: www.utsattmann.no

EVENTYRMØST

Åpent etter kl. 17.00

Velkommen innom!

Karine & Anders

Nyhussvingen 28, Tlf. 909 40 728

Velkommen!

Aktivitetsplan for Furuheim Bo- og Aktivitetssenter

Oktober 2019

KaffeStugo: Hverdager fra kl. 10:00: Hver dag er det salg av middag. (Ring gjerne for å forhåndsbestille middag) Kr 85,- pr middag med dessert eller suppe. Salg av dagens god-bit, kaffe og te, - er mandag, tirsdag, onsdag og fredag.

Nettkafe`: Mandag fra kl. 10:00: Fokus på det sosiale og mentale ☺ Her er kan du få hjelp til det «daglig bruk» av nettbrett/PC og mobil. Alt fra å søke på nett, behandle bilder, lese mail, sms, skrive melding, facebook, snap m.m. Ta med deg eget, eller så kan du låne Ipad når du er her til en sosial nettkafe`.

Gla`Trim: Mandag og Torsdag kl. 11:15-12:00: Bevegelsesglede - styrke og balanse- du kan være med uansett begrensinger. Lavterskeltilbud som gir energi og glede. Treningen ledes av aktivitetsleder.

Håndverksted for eldre: Fokus på sosiale og mentale: Her lages det forskjellige ting, alt fra maleri til gryteunderlag- Aktiviteten ledes av kreative frivillige Kari Nauff.

«Lyst på livet»: Tirsdag 15. oktober kl. 10:00-11:15 blir det *Nytt infomote!!!*

Fire livsområder som er viktig for en aktiv alderdom- Fysisk aktivitet, sikkerhet og trygghet, ernæring og sosialt nettverk- «Lyst på livet» tilbudet skal fremme livskvalitet gjennom å påvirke vaner og mønstre. - Dette tiltaket er gratis til alle over 65 år. Ta kontakt med Aktivitetsleder på 901 56 021 hvis du ønsker å være med på «Lyst på livet» Støttes av Helsedirektoratet.

Bingo: Onsdag og fredag kl. 11:15: Tallspill - dette koster 10 kr pr brett, vi spiller tre omganger – her er det full fokus på å få en og to rekker- som gir gevinst.

Andakt: Torsdag 17. oktober kl. 10:30: Andakt med sang og musikk av diakon/prest og organist.

«Pensjonistforeningen»: Torsdag 17. oktober kl. 15:00. Her blir er aktivitet, sang og interessante forelesninger m.m , foreningen kommer en gang i mnd.

Quizhjørnet: Torsdag kl. 10:00: Fokus på det sosiale og mentale, ledes av frivillige sammen med aktivitetsleder-utgår når det er andakt.

«Evelyns Magasin»: Tirsdag 22.10 Fra kl. 10:00 blir salg av klær fra Evelyns Magasin på Furuheim. Da gjør vi om aktivitetssenteret til en kleskafe`-Velkommen inn til en hyggelig handel.

«Åpningsfest for Gvarv Fysioterapi og velværedelingen» Tirsdag 22. oktober fra kl. 11-16, blir det en åpningsfest for den nyoppusset avdelingen i 1etg. Velkommen til en omvisning ☺

«Bildefremvisning av fugler» Onsdag 30. oktober kl. 16:00 bildefremvisningen blir arrangert av frivillige Eva som har «Evas Foto». Velkommen til en hyggelig og sosial ettermiddag på Aktivitetssenteret.

«Aktiviteter» kan utgå ved sykdom. Spørsmål om aktiviteter - Ta kontakt med Merete, tlf. 901 56 021

Barmhjertigheten

Sankt Augustin har tolket «den barmhjertige samaritaner»-lignelsen allegorisk hvor samaritaneren representerer Jesus selv som redde en syndig mann. Andre ser den som et eksempel på Jesus' etikk. Jesus var verken dommer, lovgiver eller moralist, og vi trenger ikke slike lignelser for å si oss at man må hjelpe et menneske i nød. Jesus vil si oss at den samaritaneren, fienden din, er en god mann, han er barmhjertig fordi han seiret over nag, berettiget hat, bitterhet og hevngjerrigheten. Barmhjertigheten er en intellektuell dyd, i hvert fall er den først og fremst intellektuell. Barmhjertigheten er tilgivelsens dyd - eller snarere, og bedre: dens sannhet.

Av Ibrahim el-Hajj

Hva er det nemlig å tilgi? Hvis vi oppfatter ordet slik en viss tradisjon oppfordrer oss til, nemlig som det å viske ut feilen og anse at den aldri har inntruffet, så er det en makt vi ikke har, eller en dumhet det er best å unngå. Fortiden er ugjenkallelig, og enhver sannhet er evig. Selv ikke Gud, bemerket Descartes, kan gjøre det som er gjort, ugjort. Det kan ikke vi heller, og det umulige kan ingen forlange. Å glemme feilen ville for det første ofte være å svikte trofastheten overfor ofrene; dessuten ville det også nesten alltid være en dumhet, og følgelig ville det være å svikte forsiktigheten.

Hvis en av vennene dine svikter deg, vil det da være intelligent fortsatt å la ham ha din tillit? Hvis kjøpmannen stjeler fra deg, er det umoralsk å skifte kjøpmann? Den som påstår noe slikt, kommer med tomme ord, og det er en temmelig blind eller tåpelig dyd han skilter med. Spinoza sa: Vær skeptisk - og det er ingen synd mot medlidenheten. Spinoza-biografiens forfattere forteller også at etter at han ble stukket

ned av en fanatiker, beholdt han den gjennomhullende koften hele livet for ikke å glemme denne hendelsen, og sikkert ikke denne leksen heller. Det vil ikke si at han ikke hadde tilgitt, bare er det å tilgi ikke er å viske bort, at det å tilgi ikke er å glemme.

Hva er det da? Det er å opphøre å hate, og det er faktisk definisjon av barmhjertigheten: Den er den dyden som seirer over nag, berettiget hat (i så måte går den lenger enn rettferdigheten), bitterhet, hevngjerrigheten og ønsket om å straffe. Altså den dyden som tilgir - ikke ved å fjerne feilen eller forseelsen, for det kan vi ikke, men ved å slutte å være bitter på den som har fornærmet eller skadet oss. Det er ikke det samme som overbærenheten, for overbærenheten gir bare avkall på å straffe (man kan både hate uten å straffe og straffe uten å hate), og heller ikke som medlidenhet, for medlidenheten kjenner bare medfølelse i lidelsen (man kan både være skyldig uten å lide og lide uten å være skyldig), og endelig er det ikke det samme som syndsforlåtelse, hvis man med det mener makten - den kan bare være overnaturlig - til

å oppheve syndene eller feilene. Det er altså en enestående og begrenset dyd, som imidlertid er tilstrekkelig vanskelig og rosverdig til å være en dyd. Vi begår altfor mange feil noen av oss, og vi er altfor ynkelige, altfor svake og foraktelige til at barmhjertigheten ikke er nødvendig.

La oss for et øyeblikk ser på forskjellen mellom barmhjertighet og medlidenhet. Medlidenheten gjelder en lidelse, og de fleste lidelser er uskyl-dige. Barmhjertigheten gjelder feil, og mange feiler er smertefrie. Barmhjertigheten og medlidenheten er altså to forskjellige dyder som ikke viser særlig sammenfall med hensyn til sine objekter. Det er likevel riktig at vi lettere tilgir den som lider, selv om lidelsen ikke har noen forbindelse med vedkommendes feil (og selv om den, mer spesielt, ikke en anger). Barmhjertighet er det motsatte av nag, og nag er en form for hat. Men det er nesten umulig å hate den man ser gjennomgå grusomme lidelse. Medynken kortslutter som sagt hatet, og det er derfor medlidenheten faktisk kan føre til barmhjertighet, uten å være sammenfallende med den. Det omvendte kan også være tilfelle av og til (vi føler lettere medlidenhet når vi ikke hater mer); men medlidenheten, som er mest hengiven, mest naturlig og mest spontan, kommer nesten alltid først. Barmhjertigheten er vanskeligere, og sjeldnere.

Det skyldes at barmhjertigheten krever ettertanke, noe medynken klarer seg svært så godt uten. Hva tenker den barmhjertige på? På seg selv, som har syndet meget? Det er mulig, og vil få ham fra å kaste den første sten, som det står i evangeliet. Men denne barmhjer-

tigheten ved identifisering fungerer bare der identifiseringen er mulig, det vil si bare når det finnes felles feil eller feil som kan komme til å bli felles. Slik kan jeg tilgi tyven, fordi det har hendt at jeg har stjålet. Jeg kan tilgi løgneren, fordi det hender at jeg lyver. Egoisten, fordi jeg er egoistisk. Den feige, fordi jeg kan komme til å være feig. Men den som voldtar et barn? Torturisten? Straks feilen overskrider det felles mål, mister identifiseringen sin kraft, til og med sin plausibilitet. Men det er derfor ale disse forbrytelsene, de mest redselsfulle av dem, som appellerer til vår barmhjertighet. Hva er hensikten med tilgivelse, hvis den bare gjelder småtterier? Hva er hensikten med barmhjertigheten, hvis den bare tilgir det som ville være tilgivelig selv uten den?

Det må altså noe annet til enn identifisering, men hva? Kjærlighet? Når den finnes, og når den overlever oppdagelsen av feilen, fører den selvfølgelig med seg barmhjertighet, men samtidig lar den barmhjertigheten være uten objekt. Å tilgi er å slutte å hate og gi avkall på hevn, og det er kjærligheten ikke engang har noe med å tilgi, den vil alltid ha gjort det allerede, den kommer alltid til å gjøre det, den eksisterer bare på denne betingelsen. Hvordan skal vi slutte å hate når vi ikke hater i det hele tatt? Hvordan skal vi tilgi når vi ikke har noe nag å overvinne i oss? Kjærligheten er barmhjertig, men den er det like naturlig som den puster, og uten at barmhjertigheten er noen spesifikk dyd ved den. «Man tilgir i den grad man elsker», sier La Rochefoucauld. Men i den grad man elsker, det er da ikke barmhjertighet, det er kjærlighet. Dette vet foreldrene, og av og til barna

også. Uendelig kjærlighet? Nei, for det klarer vi ikke. Men betingelsesløs, og tydeligvis større enn enhver mulig feil, enhver mulig fornærmelse.

«Hva er det du ikke ville tilgi meg?» spør den lille gutten faren sin. Og faren kommer ikke på noe. Nei, ikke det verste engang. Foreldrene trenger ikke å tilgi barna, kjærligheten erstatter deres barmhjertighet. Det er barna som skal tilgi foreldrene om de kan, eller når de vil kunne det. Tilgi hva da? Altfor mye kjærlighet og egoisme, altfor mye kjærlighet og dumhet, altfor mye angst og ulykke... Eller altfor lite kjærlighet, og tilgivelsen er ikke mindre nødvendig av den grunn. Hva annet er dette enn det å bli voksen? Jeg setter stor pris på Oscar Wildes formulering i *Portrett av Dorian Gray*. «Barna begynner med å elske foreldrene sine; når de blir store, dømmer de dem; av og til tilgir de dem.» Lykkelige de barn som kan tilgi sine foreldre: Lykkelige de barmhjertige!

Hva det øvrige angår, når vi beveger oss utenfor familien, mener jeg, så er vi så lite i stand til kjærlighet, særlig overfor de onde, at det er lite sannsynlig at barmhjertigheten kan oppstå av denne kjærligheten. Hvordan skulle vi kunne elske våre fiender, eller bare holde dem ut, uten å tilgi dem først? Hvordan skulle kjærligheten kunne løse et problem som bare oppstår på grunn av kjærlighetens fravær? For elske kan vi ikke, enda mindre elske de onde. Det er jo derfor vi trenger så sårt til barmhjertighet! Ikke fordi kjærligheten er der, men fordi den ikke er der, fordi det bare er hat, fordi det bare er vrede! Hvordan skulle vi kunne elske svina? Hva de gode angår, så klarer de

seg godt uten vår barmhjertighet, og vi trenger heller ikke noen barmhjertighet overfor dem. det er tilstrekkelig - og bedre - med beundring.

Igjen er det altså noe annet vi trenger. ikke først og fremst en følelse; i så måte er barmhjertigheten vanskeligere enn medlidenheten. Kroppen projiserer seg selv inn i den andres lidelse og vil spare den som lider: medynk. Men kroppen vil straffe, den vil hevne: vrede, nag, hat. Den ville kanskje kunne gi avkall på det hvis motstanderen led, hvis medynken kom barmhjertigheten til unnsetning. Men ellers? Det er noe mer eller noe mindre enn en opplevelse, noe mer eller noe mindre enn en følelse som må til, nemlig tanke.

I likhet med forsiktigheten er også barmhjertigheten en intellektuell dyd, i hvert fall er den først og fremst intellektuell, og den er lenge. Det er noe det gjelder å forstå. Hva da? At den andre er ond, dersom han er det, eller at han tar feil, dersom han gjør det, eller at han er fanatisk eller dominert av sine lidenskaper dersom lidenskaper eller ideer hersker over ham - og endelig at han i alle fall vil ha svært vondt for å handle i strid med det han er (takket være hvilket mirakel?) eller for plutselig å bli god, mild, fornuftig og tolerant... Å tilgi er å godta. Selvfølgelig ikke for å slutte å kjempe, men for å slutte å hate. «Jeg dør uten hat i meg til det tyske folk...» Uten hat til sine bødler? Det er vanskeligere, og historien sier ikke noe om det. Men hvem ser ikke at denne mannen er friere enn de? Ja, selv om han er i lenker, er han friere enn sine mordere, som er slaver! Det er dette tilgivelsen registrerer eller uttrykker, det er slik den slutter seg til storsinnet-

heten (i tilgivelse finner vi givelse, det vil si gave).

Det er som en overflod av frihet, en frihet som bare ser så altfor godt hvilken frihet de skyldige mangler til å kunne være helt bitter på dem, og som gir dem den nåden det er å forstå dem, å unnskyldte dem, å tilgi dem at de eksisterer og er det de er... Hvilket svin har valgt fritt å være svin? Uskyldig? La oss heller si at det ikke er hans feil hvis han er skyldig, at han er fange av sitt hat, av sin dumhet og sin blindhet, at han ikke har valgt å være det han er, at han hverken har valgt sin kropp eller sin historie, at ingen fritt ville velge å være i hans sted, å være like dårlig, like ond, at alt dette har sine årsaker, at det ville være å vise dette svinet en stor ære å forestille seg ham som fri eller uforståelig (hvorfor ikke like gjerne overnaturlig, mens du først er i gang?), at å hate ham ville være å øve urett mot en selv, at det er tilstrekkelig å bekjempe ham eller gjør rolig, verdig og lystig motstand mot ham om man kan, og å tilgi ham hvis man ikke kan. Ja, la oss si at det gjelder å overvinne i hvert fall hatet i oss selv, hvis vi ikke kan overvinne det hos ham, at det gjelder å være herre over i hvert fall oss selv, hvis vi ikke kan bli herre over ham, at det gjelder å vinne i hvert fall denne seieren over det onde, over hatet, at det gjelder ikke å tilføye mer hat, ikke å bli medskyldig selv i egenskap av offer, at det gjelder å holde seg så nær som mulig, og det gode er kjærlighet, så nær kjærligheten som mulig, og kjærligheten er barmhjertighet, så nær barmhjertigheten som mulig, og barmhjertigheten er medlidenhet. Ja vel, og som Epiktet sier: «*Menneske, hvis det onde hos*

andre absolutt må få deg til å nære en naturstridig følelse, måtte det da bli medynk og ikke hat.» Eller, som Marcus Aurelius sier: «*Undervis dem eller hold dem ut.*» Eller endelig, som Kristus sier: «*Fader, tilgi dem, for de vet ikke hva de gjør.*»

Jankélévitch, som siterer den siste uttalelsen, finner den litt for «sokratiske» for sin smak. Hvis de ikke vet hva de gjør, er synden deres en feil, ikke en forbrytelse, og finnes det da i det hele tatt noe å tilgi? Enhver feiltagelse er ufrivillig, og den fortjener snarere å bli rettet opp enn straffet, snarere å bli unnskyldt enn tilgitt. Men hva skal da barmhjertigheten tjener til? Ingen er ond frivillig, sier Sokrates: Det er dette vi kaller sokratiske intellektualisme, som bare betrakter det onde som en feiltagelse. Men det er antagelig bare en feiltagelse med hensyn til det onde. Det onde befinner seg i viljen, ikke i uvitenheten. I hjertet, ikke i intelligensen eller sinnet. I hatet, ikke i dumhet. Det onde er ikke en feiltagelse, for en feiltagelse er ingen ting. Det onde er egoisme, slemhet, grusomhet... Det er forresten derfor det påkaller tilgivelsen, som feiltagelsen ikke har det ringeste bruk for. «Vi unnskylder den uvitende, men vi tilgir den onde.» Bare viljen er skyldig, bare den kan være det: Den er nagets, og dermed barmhjertighetens, eneste legitime gjenstand. Vi er ikke bitre på regnet som faller eller på lyset som rammer, og vi har følgelig ingen ting å tilgi dem. Ingen er ufrivillig ond, og bare de onde kan høre inn under tilgivelsen. Tilgivelsen henvender seg bare til friheten, akkurat som den bare kan oppstå av en frihet: fri nåde for en fri feil.

SYKKELHOTELL

VI TAR VARE PÅ SYKKELEN DIN
GJENNOM VINTEREN. FÅ DEN TILBAKE
FIKS FERDIG OG KLAR FOR NY SESONG!

- Liten, medium, eller stor service
- Familierabatt
- Hentes/leveres etter avtale
- Sykkelen hentes ferdig justert, smurt, luft i dekkene og klar for ny sesong
- Lokalene er trygge og egnet til sykkeloppbevaring
- Hyggelige priser

INTERSPORT®

WWW.SØNSTEBØTUNET.NO • 3800 BØ • TELEFON: 35 95 01 02

PERSONLIG SERVICE - FAGLIG INFORMASJON - INSPIRASJON TIL TRENING OG MOSJON

Det skjer på Frivilligsentralen

Kjernehuset på Gvarv

Opningstider: Måndag og torsdag 10-17, tysdag og onsdag 10-15, fredag stengt.

Velkommen til det raude huset midt i hjartet av Gvarv sentrum. Vi har open kafé og møtestad måndag til torsdag. Kom innom for ein prat!

Faste aktivitetar:

Måndag og Torsdag: *Etter skuletid* (for 5.-7. trinn) kl. 13.30-17.00

Tysdag: *Velferden* har open kafé frå kl. 11

Tysdag i partalsveker: *Språkkafé* kl. 17-19

Onsdag i partalsveker: *Barseltreff* kl. 12-15

Torsdag: *Trim for alle* (gåtur) kl. 16 – fra 17. oktober

Fredag i partalsveker: *Ungdomsklubb* (for 8.-10. trinn) kl. 19-23

Kurs og andre arrangement:

Eplefest laurdag 28. september: Vi har open kafé frå kl. 11 med sal av syrisk mat. Vi avdukar ei flott foto-utstilling av 9. klassingar frå Bø og Sauherad kl. 13.

Det blir **Redesignkurs for ungdom/vaksne** tysdag **24.09, 08.10, 22.10 og 05.11.** Kl. 18-21. Påmelding til post@frivilligsauherad.no eller tlf. **95916527**

Onsdag 27. november startar vi med **Blå kveld** kl. 19. Blå kveldar er til ettertanke, og ord og musikk er i blåtonar. Meir info kjem på Facebook-sida vår.

Følg oss på Facebook: **Frivilligsentralen i Sauherad** utover hausten – for meir informasjon og fleire arrangement. Du finner oss også på kommunens heimeside: Sauherad kommune - Kultur/idrett/fritid – Frivilligsentralen i Sauherad.

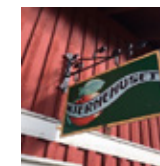
Har du - eller nokon du kjenner - lyst til å vere med og jobbe som frivillig? Vi har fleire aktivitetar/arrangement du kan bli med på, og vi treng mange på Frivillig-laget!

Ta kontakt på kristin@frivilligsauherad.no

eller tlf. **95940924**.

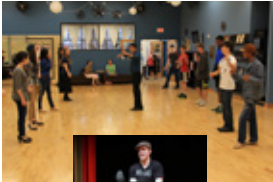

Vi leiger også ut våre flotte lokale til møter, arrangement og festlege lag. Ta kontakt (95940924) for pristilbod.

Velkommen til oss på Frivilligsentralen!

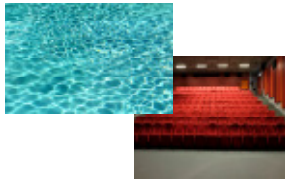

«Haust i Sauherad 2019» frå 5. – 10. klasse

Frivilligsentralen i Sauherad inviterer til ferieaktivitetar
måndag til torsdag i veke 41.

<p>Måndag 7.oktober</p> <p>Folkedans, akrobatikk og lek</p> 	<p>Bli med på aktivitetsdag med halling, ringdansar, leikar og akrobatikk.</p> <p>Instruktør Even Westeng har vunne NM (landskappleiken) i Halling tre gonger! Han studerer folkemusikk ved USN, spelar fele, gitar og munnharpe og er danseinstruktør.</p> <p>Lunsj inkludert</p>	<p>Oppmøte:</p> <p>Gvarv samfunns- hus kl. 10</p> <p>Slutt kl. 15.00</p>	<p>Plass til 30 deltakarar</p>
<p>Tysdag 8. oktober</p> <p>Bakedag på Kjernehuset</p> 	<p>Vi lagar cupcakes, og koser oss med pynting!</p> <p>Ta med forkle om du har.</p> <p>Det blir lek og aktivitetar i 2. etasje.</p> <p>Ta med niste!</p>	<p>Oppmøte:</p> <p>Kjernehuset, Gvarv kl. 10</p> <p>Slutt kl. 16.00</p>	<p>Plass til 30 deltakarar</p>

<p>Onsdag 9. oktober</p> <p>Tur til «Du verden» Vitensenteret i Porsgrunn</p> 	<p>Vi drar til Porsgrunn og besøker Vitensenteret.</p> <p>Her får vi bli med på kreativt littlebitsverksted.</p> <p>Etterpå eter vi lunsj og ser på utstilling.</p> <p>Lunsj inkludert</p>	<p>Oppmøte:</p> <p>Kjernehuset, Gvarv kl. 10</p> <p>Henting kl. 16 på Kjernehuset</p>	<p>Plass til 30 deltakarar</p>
---	--	--	--------------------------------

<p>Torsdag 10. oktober</p> <p>Ein dag i Gullbring</p> 	<p>Velkommen til Gullbring kulturanlegg i Bø!</p> <p>Det blir bading frå kl. 10-12.30. Ein må kunne symje for å bli med denne dagen.</p> <p>Det blir kino frå kl. 13 til 15.</p> <p>Lunsj inkludert.</p>	<p>Oppmøte:</p> <p>Gullbring kulturanlegg (utanfor badegarderoben) kl. 10.00</p> <p>Slutt kl. 15.00</p>	<p>Plass til 30 deltakarar</p>
---	--	--	--------------------------------

Påmeldinga skal innehalde:

Føreset: Namn / adresse / tlf./ **e-postadresse**

Barnet: Namn / adresse / tlf./ klasse i skuleåret 2019/2020. Spesielle omsyn (matallergi, medisinar)

Ønske av aktivitetsdag(ar):

Kvar aktivitetsdag kostar kr 50,- .

Det er plass til max 30 deltakarar kvar dag.

Påmelding til: kristin@frivilligsauherad.no

eller melding/ring tlf. [95940924](tel:95940924)

Påmeldinga er gyldig kun ved stadfesting av plass.

Betaling for dagane blir fakturert frå Frivilligsentralen i Sauherad i etterkant.

Folkevandring til middelalderkirkene

Søndagene 25. august, 1. september og 8. september var det «folkevandring» til de tre middelalderkirkene i Midt-Telemark kommune. Det var Midt-Telemark museum (Bø museum, Bø prestegard, Hørte dampfarveri, Evju bygdetun og Sauherad historielag), som sammen med sokneråda, sto bak opplegget. Alle tre søndagene var det orientering om kirkebyggene, salmesang og rikelig med kaffe og kaker.

I alle tre kirkene var det foredrag om kirkenes historie. I Bø var det

Finn Rønning som fortalte, mens Ivar Solbu hadde den samme oppgaven både i Nes og Sauherad. I Nes fortalte dessuten Maren Rønning om portalene som smykker kirka. I den gruppa som bygde Nes kyrkje må også ha hatt en dyktig billedkunstner, som kjente både gammel norrøn tro og den nye kristen-troa.

Museene stilet med flott «kirkekaffe» etter orienteringene. Gjennomsnittlig var det vel 40 personer tilstede hver søndag.

«Folkevandringa» starta 25. august i Bø gamle kyrke. Finn Rønning orienterte både ute og inne. Han la særlig vekt på hvordan kirka ble berga frå riving på andre del av 1800 tallet.

Det ble trangt i koret i Bø gamle kyrkje. Mange ville få med seg Finn Rønnings orientering.

I Sauherad kirke 8. september orienterte Ivar Solbu om kirkas historie. Naturlig nok ble det mye fokus på demonmaleriene på korets vestvegg. For få år siden inngikk en samling bilder fra denne vegg i en større kunstutstilling i Oslo Kunsthall. Denne bildesamlinga gikk Evju bygdetun, Sauherad og Nes sokneråd og Sauherad historielag sammen om å kjøpe. Til vanlig er den plassert på Evju bygdetun, men denne søndagen ble den vist fram i Sauherad kirke av museumsstyrer Jorid Vale.

Ved alle tre kirkebesøkene ledet Jorid Vale forsamlingen i salmesang.

Møt gründeren Assumpta

Takket være muligheten til å spare og låne penger kunne Assumpta (23) følge drømmen om å starte sin egen frisørsalong i Rwanda. I dag har hun to ansatte, og investerer for fremtiden.

Assumpta

23 år gamle Assumpta Mukayiranga ville jobbe som frisør, men var ikke fornøyd med bare å jobbe for andre. Det kunne være for uforutsigbart. Hun hadde en drøm om å starte noe eget. Hun fikk mulighet til å bli med i en av CAREs spare- og lånegrupper i Ruhango-distriktet sør i Rwanda.

Gruppene fungerer som små, lokale sparebanker som eies og drives av medlemmene selv. CARE hjelper til med å organisere gruppene, og tilbyr opplæring i alt fra å lese, skrive og regne, til jordbruksmetoder og produktutvikling. Etter å ha spart nok penger, tok Assumpta opp et lån, og det første hun gjorde var å finne et lokale, og kjøpe det utstyret hun trengte for å starte sin egen frisørsalong.

Investerer i familien og salongen

Etter å ha jobbet møysommelig over tid, har hun fått en stabil og god inntekt. Nok til at hun kan betale skolepenger for lillesøsteren, og ha råd til to ansatte og to lærlinger i salongen. Assumpta vil spare og låne mer penger, for å gjøre flere investeringer i frisørsalongen.

– Det neste jeg skal kjøpe er et aggregat, så jeg slipper å ta pause når det er strømbrydd. Når strømmen går, forsvinner også kundene, forteller hun.

Med i mentorprogram

Veien til suksess har vært lang for Assumpta. Da foreldrene ble skilt måtte hun slutte på skolen. Hun ble oppdratt av moren, som bidro med det hun kunne.

Da datteren bestemte seg for å starte som frisør, spytet moren inn det hun hadde av penger til opplæring og oppstart. Men spare- og lånegruppen ble avgjørende for at Assumpta fikk mulighet til å starte sin egen bedrift.

Assumpta har også deltatt i CARE sitt mentorprogram, en mulighet som blir gitt til noen av deltakerne i spare- og lånegruppene med ekstra stort potensial. Gjennom tett oppfølging fra mentoren har hun lært å holde streng kontroll med utgifter og inntekter, og å planlegge langsiktig.

Stolt over fremgangen

Møtene mellom Assumpta og mentoren er nøye loggført i en egen bok, der begge parter må skrive under på hva de har blitt enige om at skal følges opp. Noen av dem som får støtte blir selv mentorer.

– Før hadde jeg ikke god kontroll over inntekter og utgifter, og gikk i underskudd. Etter å ha fått hjelp fra CARE og mentor Claudette har jeg god oversikt, og kan legge planer for fremtiden. Jeg er stolt over fremgangen jeg har hatt, sier hun.

Dette går pengene til

Årets TV-aksjon skal skape et bedre liv for kvinner i noen av verdens mest sårbare områder. TV-aksjonen skal gi 400 000 kvinner mulighet til å tjene sine egne penger, bestemme over egen kropp og få sin stemme hørt.

Kvinner og barn rammes hardest

Kvinner og barn rammes hardest av fattigdom, og kvinner har ikke de samme mulighetene og rettighetene som menn. Færre kvinner får gå på skole, de tjener mindre og eier sjeldnere land enn menn. De har mindre sjanse til å få egen inntekt, og blir oftere utsatt for vold i hjemmet, på arbeidsplassen og i samfunnet ellers.

I utviklingsland er bare én av ti landeiere kvinner, og 104 land har fremdeles lover som forbyr kvinner å ta enkelte jobber. Sosiale normer i mange land begrenser mulighetene kvinner og unge jenter har. Med årets TV-aksjon skal vi gjøre noe med dette, slik at kvinner får mulighet til å skape et bedre liv for seg selv og sin familie.

Like muligheter

Får kvinner jobbe, bestemme over egen kropp og bruke sin egen stemme, vil det bli mindre sult, mindre fattigdom, mindre vold - og mer rettferdighet. Bare kvinner får muligheten, vil de gjøre store forskjeller - både for seg selv og for verden.

Med pengene fra årets TV-aksjon skal CARE gi 400 000 kvinner opplæring i å starte egen bedrift, få egen inntekt, mulighet til å spare og låne penger, rett til å bestemme over egen kropp, og til å delta og bli hørt i politikken og i lokalsamfunnet. Dette gir ringvirkninger for mer enn 1,5 millioner mennesker i noen av verdens fattigste land.

TV-aksjonsmidlene går til CAREs arbeid i ni land: Niger, Mali, Den demo-

kratiske republikken Kongo, Burundi, Rwanda, Myanmar, Afghanistan, Jordan og Palestina.

De tre tiltakene pengene fra årets

TV-aksjon går til:

Hennes penger – hennes muligheter

TV-aksjonen skal gi unge kvinner mulighet til å skape sin egen arbeidsplass og sin egen inntekt. Mer enn 300 000 kvinner skal få mulighet til å bli med i en spare- og lånegruppe, og CARE skal også gi kvinner opplæring i å lede gruppene. Kvinner skal få tilgang til banktjenester, og vi skal løfte fram kvinnelige entreprenører.

Hennes kropp – hennes valg

Kvinner skal ha rett til å bestemme over egen kropp, til å si ja og nei. Med TV-aksjonsmidlene skal kvinner få opplæring i seksuell helse og mødrehelse. CARE jobber for at kvinner skal ha kunnskap og mulighet til å bestemme om og når de ønsker barn, og hvor mange barn de ønsker. I tillegg skal kvinner ha tilgang til gode helsetjenester ved graviditet, fødsel, og som nybakte mødre. Et viktig tiltak i årets TV-aksjon er også å engasjere over 10 000 menn for å få slutt på vold mot kvinner.

Hennes drømmer – hennes stemme

Kvinner skal få sin stemme hørt, og delta i beslutninger som angår dem selv. De skal få opplæring i politisk lederskap, og i deltakelse og lederskap i arbeidslivet og i lokalsamfunnet.

HVOR ER DETTE?

Retts svar på side 509

Nytt advokatfirma i Bø!

ADVOKATENE
Kåsa & Nilsen

Tlf. 35 95 35 00
telemarksadvokatene.no

HIND

Der stend ei hind
Ho ventar – Ser

og både er
og ikkje er
Ho har grein
ei oljegrain
Ho sted og veg
ei oljegrain i munnen

Der er ein lund
ein lauvlund grøn
av oljebusk og morbærtre
Sted som eit bryn
og skjermar

Eg ser ei duve
kvit – Ei drivkvit duve
ser eg slå
ein ring mot himlen blå

Ho ringar inn
i tagalt flog
ein sirkel vid
og klypper av i lause luft
sitt spann av tid

Liv Holtskog
i diktsamlinga *Det lova landet* (1974)

Bli med og syng inn Midt-Telemark kommune!

KORSANG UTEN GRENSER!

Konsert lørdag 1. februar kl. 18.00 i Bø kyrkje
Felles gudstjeneste søndag 2. februar kl. 11.00

Nå har vi fått valgt ett kommunestyre for vår nye kommune Midt-Telemark, og snart får vi ett fellesråd for både Bø sokn og Sauherad og Nes sokn. Et stort kor med sangere fra Bø og Sauherad vil sammen med Telemark symfoniorkester fremføre blant annet. Ruthers Requiem og Händels Halleluja-kor for å markere det som har vært og det som er nytt. Også hymnen fra Beethovens niende symfoni står på programmet, med ny tekst.

Og i denne forbindelse spør vi: Vil DU være med i koret? Både erfarne og uerfarne korsangere ønskes velkommen, gamle og unge, kvinner og menn! Når du leser dette har første korøvelsen vært, men det er fremdeles mulig å hive seg med. Det blir korøvelser hver onsdag kl. 19.30 i Bø kyrkje framover til 20. november (7 øvelser) med Grete Sele som korleder. Etter jul starter vi opp igjen 8.januar.

Høres dette interessant ut? For mer informasjon eller påmelding, kontakt kantor Rolf Lie på rolf@bokyrkje.no, eller ring/send SMS til tlf. 951 83 114. Velkommen! Hilsen Bruno kantor

Grete Sele og Bruno Hageman ønsker velkommen til stort korprosjekt i Midt-Telemark.

Program for Norsk Eplefest 2019

Hver dag:
Åpne gardsutsalg

Torsdag 26. september

Kl. 15.00, 16.00 og 17.00

Eldres Eplefest på Furumoen, Furuheim og Sauherad Bygdeheim. Program ved kulturetaten i Sauherad kommune. Angelika Faber Karsrud, Bruno Hageman, Jorid Vale, Karine Nybøle Høibø og Per Simon Slettebø. Eplekakeservering ved Sauherad Bygdekvinnelag. Åpent for alle

Fredag 27. september

Kl. 18.00 – 24.00:

Galleri Nyhuus. Utstillingsåpning. Ola Steen, grafikk. Årets Eplefestkunstner: Marit Mathisen, malerier. Musikalsk innslag ved Hilda Sørum. Diktopplesing hver time fra kl. 20.00

Kl. 12.00 – 24.00:

Nattåpne atelier og gallerier:
Kjell Hellströms Atelier,
Billy Castillo Art

Norsjø Hotell:

Eplefest på Fruktbygdahotellet

Kl. 19.30: Middag med lokale smakar som Eplepølsa til Terje Dørumsgård.

Kl. 21.00: Eple Quiz

Kl. 22.30 Konsert. Tribute Apple Records ved Akkerhaugen Rocksammfunn. Påmelding/ billetter: www.rockerhaugen.org

Lørdag 28. september

Kl. 09.30: **Åpen kyrkje** på Nes kyrkje: Musikk og Lyrikk ved Johannes Sundsvalen, Bruno Hageman og Ivar Solbu som en del av «Eplevandring til Gvarv».

Kl. 10.00: Eplevandring på fruktbare stier fra Nes kyrkje til Gvarv.

(Mulig med parkering på Sagavoll og transport til Nes kyrkje kl. 0915)

Kl. 11.00-16.00

Markedsdag i Gvarv sentrum

Frukt, mat, kultur, handverk, folkefest og livlig handel.
«Eplesprell» aktiviteter, lek og moro for barn.
Inngang kr. 100,- For alle med studentbevis kr. 50,- Barn/ungdom til og med 15 år gratis. Inngangsbilletten blir med i trekning på kunstverk av Årets Eplefestkunstner og eplekasser.

Kl. 12.00

Offisiell åpning av Norsk Eplefest 2019 ved Bernt Bucher Johannessen, daglig leder i HANEN, næringsorganisasjon for gardsmat og bygdeturisme
Tildeling av **Årets Gulleple** 2019 til Ingulf Galåen, Galåvolden gard og Rørosmat.
Presentasjon av **Årets Eplefestkunstner** Marit Mathisen. Utstilling i Galleri Nyhuus.
«Eplesangen» med solister og storkor fra Sauherad barne- og ungdomsskole.
Kulturinnslag med solister og Eplebandet.
Avduking av **årets epletavle** av elever ved Sagavoll folkehøgskole.

Kl. 15.00

Sceneprogram med underholdning og musikk ved Eplebandet med solister, Soul Children og Soul Kids, Ungdans ved Sauherad kulturskole/Nes Dansarring.
Kåring av beste bod. Tildeling av Spesialitet-merket v/ Matmerk.
Trekning av kunstverk av Årets Eplefestkunstner og eplekasser på inngangsbilletter.

«Verdens minste bokfestival»

i anledning det nasjonale Bokåret, med støtte fra Nasjonalbiblioteket.

Kl. 11.30: Kornmagasinet i Gamlegata. Kreativt verksted for barn

Kl. 13.00: Munnharpe med Simen Iversen og Idunn med eplene, lesning av Inkiri Abrahamsson.

Kl. 14.00: Foredrag om munnharpespill og smiing ved Simen Iversen.

Kl. 11.00 til 12.00 og 17.00 – 18.00:

Åpne atelier og gallerier:

Galleri Nyhuus, Kjell Hellströms Atelier, Runaug Venås, Billy Castillo Art, Arne Kleng Dahle, Tegnehuset på Årnes brygge

Søndag 29. september

Åpne gardsutsal

Kl. 12.00 – 18.00:

Åpne atelier og gallerier:

Galleri Nyhuus, Kjell Hellströms Atelier, Runaug Venås, Billy Castillo Art, Tegnehuset på Årnes brygge

Kl. 11.00:

Sauherad kirke

Høsttakkefest. Kirka blir pyntet av Sauherad Bygdekvinneleg. Gudstjenesten ledes av sokneprest Anne-Inger Lunner og diakon Ivar Solbu. Bruno Hagemann er organist. Konfirmantene deltar, og det er takkoffer til Konfirmantens Solidaritetsaksjons prosjekt i Konfirmantene fra 1959 og 1969 ønskes særlig velkommen.

Kl. 13.00:

Nes menighetshus

Middag for konfirmantjubilantene og ledsagere.

Kl. 15.00:

Nes menighetshus:

Menighetsfest. Presentasjon av jubilantene. Bløtkake og kaffe. Konsert med Hilde Norland Gundersen og Bruno Hagemann. Fri entré. Kollekt.

Mange atelier og gallerier holder åpent under Norsk Eplefest

Galleri Nyhuus,

Nyhuus Gard, Nyhusvegen 9, Gvarv.
Årets Eplefestkunstner. Utstilling.

Kjell Hellströms Atelier

Verksvegen 60, Hørte
Fra tegning til ferdig tresnitt.

Runaug Venås

Gamlegata 17, Gvarv.
Biletkunstnar.

Arne Kleng Dahle

Skrivarvegen 11, Gvarv.

Billy Castillo Art

Studio 39B
Gvarvgata 39B, Gvarv.

Tegnehuset på Årnes brygge

Olav H. Skjeldal
Årnes brygge 59, Gvarv.

KIWI mini pris

KJØP KJAPT, KJØP TRYGT, KJØP BILLIG

vitusapotek+

3810 Gvarv
Telefon 35 95 54 34

NORSJØARKITEKTER AS

Strannavegen 460 3810 Gvarv tlf 35955600
post@norsjoarkitekter.no
www.norsjoarkitekter.no

Der nye ideer og norsk tradisjonsmat møtes

Aarnes Kafeteria

Aarnesgruppen

Tlf.: 35 95 57 33 \ \ Strannavegen 302, 3810 Gvarv
www.aarneskafeteria.no

**RØRLEGGERMESTER
HELGE KISFOSS A/S**

Telefon: 995 15 155

**RØRLEGGEROPPDRAG
I SAUHERAD, BØ OG NOTODDEN**

- *VI TOTAL-FORNYER DERES BAD
- *SERVICE PÅ RØR OG ARMATUR
- *BRØNNPUMPER MED UTSTYR
- *AVLØPS RENSEANLEGG
- *VARMEANLEGG

TA GJERNE KONTAKT FOR TILBUD!

Kyrkjevalet

8.-9. sep. 2019

Sauherad og Nes sokneråd

2019 – 2023

1.

Gerd Astrid Grøthe Blaasvær

2.

Åge Bjørnerud

3.

Tora Skjerkholt Aarnes

4.

Målfrid Nygård Laskemoen

5.

Kjersti Versto Roheim

6.

Tove Elisabeth Tengesdal

7.

Sindre Sandvand Aase

8.

Renate Maria Øien

Varamedlemmer:
Ragnvald Børve Ask
Anne Marie Etholm
Gunleik Berget
Anne-Mette Granhaugen
Hanna Nyborg Storm

Det ble avgitt 379 stemmer, av dette var 46 forhåndsstemmer. Totalt avla 16 % av de stemmeberettigede sin stemme. Dagene for valget var 8. og 9. september 2019.

Ved valget til Bispedømmeråd ble det avgitt 265 stemmer fra Sauherad og Nes sokn.

DEN NORSKE KYRKJA
Sauherad og Nes sokn

Stemmerettsalder ved Kirkevalget er 15 år, så Mathias er innfor med god margin.

Matkultur på Evju Bygdetun hausten 2019

Torsdag 19. september kl. 18.00 Matkultur i Eldhuset: Søteple og Jordeple.
Kurskveld med Jorid Vale og Ana Verbelen.
Matlaging frå jord til bord. Kurs og mat kr.300,-

Torsdag 17. oktober kl. 18.00 Matkultur i Eldhuset: Bønner og Belgvekster.
Kurskveld med Jorid Vale, Ana Verbelen og kulturbærer frå Midt-Østen.
Matlaging frå jord til bord. Kurs og mat kr.300,-

Torsdag 21. november kl. 18.00 Matkultur i Eldhuset: Korn og Steinovnsbaking.
Kurskveld med Jorid Vale, Ana Verbelen og kulturbærer frå Middelhavslanda.
Matlaging frå jord til bord. Kurs og mat kr.300,-

Torsdag 12. desember kl. 18.00 Matkultur i Eldhuset; Julebakst og Juleøl.
Kurskveld med Jorid Vale, Ana Verbelen og tradisjonsbærer frå Sauherad.
Matlaging frå jord til bord. Kurs og mat kr.300,-

Påmelding: post@evjutunet.no eller tlf.932 09 355

Konfirmantleir på Gjennestad

Første uka i august var konfirman-
tene i Sauherad og Nes på konfir-
mantleir sammen med 150 andre
ungdommer fra Øvre Telemark pro-
sti. Det ble en innholdsrik uke med
undervisning, gudstjeneste, lek og
aktiviteter inne og ute. I tillegg til
29 konfirmanter, hadde vi med oss
tre ungdomsledere og foreldre som
hjalp til med det praktiske.

Denne leiren tilsvare 30 timer
av til sammen 60 timer som konfir-
masjonstiden består av. Resten av
året blir det samlinger, aktiviteter
og gudstjenester i menigheten vår.
Blant annet vil konfirmanter være
ministranter på enkelte gudstjenes-
ter og delta på ettermiddagskaffe i
regi av Sauherad diakoniforening.

Naturskjønne omgivelser

Et godt sted for vennskap!

Det var mye fysisk aktivitet på
konfirmantleiren.

Andrea (t.v.) prøver seg på SuperBibel-
BingoQuiz

Anne-Inger og Magnus.

Tekst og foto: Anne-Inger Lunner

Kreative evner settes på prøve.

Søndag 10. november kl. 18.00

Konsert i Nes kyrkje

Lys over land til den livsæle strand – er en a capella salmekonsert med sanger Hanna Nydal. Sang som snor seg i mange sjangre, i nye farger og retninger, lyst og mørkt, sterkt og svakt. Gamle ord med lang tradisjons tyngde, ikledd melodier som kanskje har stått seg i århundrer. Flere salmer av Elias Blix.

Billetter a kr. 150,-.

Gvarv og Gunheim Misjonsforening

har møte på Nes Menighetshus:

- Mandag 7. oktober kl. 18.00
- Mandag 4. november kl. 18.00

Du er hjarteleg velkommen!

Du er velkommen til SUNDS BEDEHUS

Sangkveld

Høsten 2019

Fredag 11. oktober: andakt, sang og musikk ved Gunnar Lofthus og Kolbjørn Evensen

Fredag 8. november: andakt ved Johannes Bakken

Fredag 6. desember: andakt og sang ved ekteparet Rambekk

På sangkveldene er det andakt, mye sang og musikk, kaffe og kaker og åresalg.

Sangkveldene starter kl. 19.00.

Evangelievennene og Sunds Normisjon ønsker alle velkommen!

VELKOMMEN TIL GVARV FYSIOTERAPI

Gvarv fysioterapi inviterer deg til åpen dag ved våre nyoppussede lokaler på Furuheimtunet den 22. oktober kl. 11.00 - 17.00

Vi har en ny og super treningsavdeling samt nye behandlingsrom som vi ønsker å vise fram til befolkningen i Midt-Telemark.

På Furuheim er det også nye lokaler for frisør og fotpleie. **KOM OG SE**

Du kan gjerne ta med treningstøy og prøve deg litt på treningsapparatene om du ønsker.

Det blir servert kaffe og te, kaker og forfriskninger.

Vår besøksadresse: Gvarv Fysioterapi, Furuheim bo- og aktivitetssenter, Holmenvegen 23, 3810 Gvarv

Se vår hjemmeside for mer informasjon: gvarvfysioterapi.no eller besøk oss på Facebook: Gvarv Fysioterapi

Vennlig hilsen fysioterapeutene Torbjørn Darrud og Sølvi Gulbrandsen

TAKSERING

Tenker du på salg, kjøp eller refinansiering av eiendom?
Kontakt oss for en seriøs og rask levering.
Type eiendommer: Bolig, fritid, forretning, landbruk og tomter.

Kontor: 35 95 65 00 • Mobil 907 84 247 • E-post: oddvard@byggogtakst.no • Hjemmeside: www.byggogtakst.no

Nordagutu Sambruksanlegg

Hvis du ønsker å leie Nordagutu Sambruksanlegg til selskaper, møter eller lignende, ta kontakt med: Malin Gampedalen, tlf. 480 83 346
Tor Moen, tlf. 476 72 067

Leiepriser:

- Sal, vestibyle og kjøkken: **kr. 1.500,-** med vask
- Vestibyle, møterom og kjøkken: **kr. 450,-** med vask

Holtanklinikken AS

Folkestadvegen 12, 3802 Bø

Tannleger - Tannpleiere - Spesialister

- Generell tannbehandling og avansert kirurgi
- Spesialistteam i tannkjøtt sykdommer
- Tannimplantat og implantatprotetikk utføres med stønad fra HELFO
- Ingen henvisning for å komme til spesialister

Tlf: 35 06 10 50

Lørdag 2. november 2019 kl. 17.00 i Nes kyrkje

Minnegudstjeneste

I minnegudstjenesten leser vi opp navn og tenner lys for hver enkelt som er gått bort det siste året. Dette er en gudstjeneste med tid til ettertanke og stillhet, med musikk, salmer, dikt og tekster.

Det vil også bli tent et lys for den navnløse sorgen; sorg i forbindelse med tap av vennskap, helse, samlivsbrudd eller konflikter med mennesker som står en nær. Hver og en kan få fylle dette siste lyset med sin egen smerte.

Minnegudstjenesten er ikke bare for dem som har mistet en av sine nærmeste det siste året, den kan treffe noe i oss alle – uavhengig av livssituasjon. Velkommen til en lavmælt gudstjeneste!

Sokneprest Anne-Inger Lunner, diaakon Åsne Gotehus Køhn og kantor Bruno Hageman deltar i gudstjenesten. Det blir musikk i kirkerommet før og etter gudstjenesten.

Hilsen

Anne-Inger, prest

Bruno, kantor

Åsne, diaakon

Velkommen til minnegudstjeneste i Nes kyrkje

Torsdag 12. september 2019

Kyrmess i Nes kyrkje

Nes kyrkjes vigslingsdag er 14. september. Fram til reformasjonen, og vel så det, feiret man alltid messe på vigslingsdagen, Kyrmess. Denne tradisjonen ble tatt opp igjen i Nes kyrkje i 2003. Gjennom årene har det blitt holdt mange spennende foredrag med utgangspunkt i kirkens historie. Gjennom alle år er Kyrmessmarkeringa i Nes kyrkje blitt avsluttet med en Gregoriansk kveldsbønn, en kveldsbønn som synges på melodier fra Middelalderen.

I år var markeringen av Kyrmess flyttet til torsdag 12. september. Det var minst to grunner til det: Kyrmessedagen kolliderte med en annen stor begivenhet: Dyrsku'n. Men viktigere var det at ved å flytte til torsdag så kunne man få glede av flere av foredragsholderne fra det nordiske kalkmalingsseminaret som var blitt gjennomført i Nes kyrkje.

Elisabeth Andersen og Susanne Kaun er begge tilsatt på Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU). Elisabeth er kunsthistoriker og Susanne er konservator. De sa i sitt foredrag at det er uvanlig med så flotte kalkmaleri som det man finner i Sauherad kirke og Nes kyrkje. I Norge er det 159 steinkirker fra Middelalderen, og man finner bevarte maleri i ca. 50 av disse kirkene. Trolig har det vært kalkmaleri i de aller fleste av disse kirkene, men alle stedene har maleriene på et tidspunkt blitt malt over. Det meste av kalkmaleriene er rene dekorasjoner, men i 14 kirke er det figurative bilder. – Nes kyrkje har nok de best bevarte kalkmaleriene fra Middelalderen i hele Norge, sa Elisabeth Andersen og Susanne Kaun.

-is-

Elisabeth Andersen (t.v.) og Susanne Kaun fortalte om kalkmaling fra Middelalderen i Norske kirker.

Kantor Bruno Hageman rammet inn Kyrmess med gammel orgelmusikk. Han fortalte om klostervesenets «Melodi grand prix». Da var det om å gjøre å lage de flotteste Maria-sangene. Bruno spilte blant annet to slike Maria-sanger.

Peder Bøllingtoft fra København gjorde i 2016 en grundig analyse og dokumentasjon av kalkmaleriene. Hans undersøkelse, og rapporten derfra, skal legge føring for hvordan man videre skal bevare bildene best mulig. På Kyrmess fortalte han om hva han, og hans kollega, fant, og hvilke undersøkelsesmetoder de brukte.

Nes menighetshus torsdag 31. oktober 2019 kl. 18.30

MISJONSBASAR

- Andakt ved Ragnhild Halden
- Sang og musikk
- God servering
- Åresalg med fine gevinster

*Menighetens Misjonsutvalg ønsker
alle hjertelig velkommen!*

Nes kyrkje lørdag 28. september 2019 kl. 09.30

MUSIKK OG LYRIKK

Det har blitt en tradisjon med en kort samling i Nes kyrkje på markedsdagen til Norsk Eplefest.

- Johannes Sundsvalen – hardingfele
- Bruno Hageman – orgel
- Ivar Solbu – diktlesing

Etter samlinga kan de som ønsker det delta i Eplevandringa gjennom frukthager fra Nes kyrkje til Gvarv. Det er mulighet for transport til Nes kyrkje fra Sagavoll kl. 09.15.

Etikk-kveld onsdag 6. november 2019 kl. 18.30

på Nes menighetshus

Et møte med Svein Birger Schøgren

Tema:

Trygg oppvekst i Midt-Telemark
-Seksuelle overgrep i et livsløps-
perspektiv-

Svein Birger Schøgren er utdannet lærer og journalist, og jobber som prostidiakon i Aust-Nedenes. Han er styreleder for organisasjonen Utsattmann, - et forum for menn som har vært utsatt for seksuelle overgrep.

Mer informasjon om seminaret kommer her i Helsing til høsten.

Svein Birger Schøgren

TELEMARK
BEGRAVELSESBYRÅ

NORHEIMS EFTF. AS
JARL OLAV RUGTVEIT

Bø-Sauherad-Nome
Distriktets begravelsesbyrå siden 1972.

Døgnvakt

35 95 52 80
41 60 38 40

begravelsesbyraet@online.no

Eget gravsteinverksted

For ny gravstein, gravering,
rens eller restaurering.

Klinikk
ANGELICA
SINENSIS

- Klassisk akupunktur
- Triggerpunktbehandling
- IMS (Intramuskulær stimulering)

MEMLEM AV
● AKUPUNKTURFORENINGEN
www.akupunktur.no

Bøgata 28, 3800 Bø // Tlf. 473 96 166

Skyteskole

Sauherad skytterlag arrangerte skyteskole høsten 2018 med god deltakelse. Ni stykker fullførte. Vi vil forsøke på nytt i høst, og vi starter **17. oktober kl. 17.30.**

Skyteskole er for alle fra 10 år og oppover, passer like bra for jenter som gutter. På Landsskytterstevnet på Evje i år var de tre første plassene besatt av jenter. Skyteskole arrangeres på innendørsbanen på 15 meter til Sauherad Skytterlag på Nordagutu.

Skyteskolen består av grunnleggende skyteopplæring med teori og skyting. Vi starter kl. 17.30 og holder på i 2 timer 5 kvelder, mer informasjon første kurskveld.

Påmelding:

Birger Oskasin, tlf. 909 98 726

Dag Robert Hansen, tlf. 950 06 001

NORSJØ SAG OG HØVLERI a/s

3810 Gvarv
Tlf. 35 95 54 50 • Fax. 35 95 51 38
Epost: office@norsjosag.no
Trelast - Bygningsartikler

Ønsker du hjelp til gravstell?

Vi tilbyr stellavtale for
1.300 kr pr år.

Ta kontakt med kirkekontoret!

www.Fimex.no

Utstyr til frukt og bær dyrkere

olav@fimex.no
Telefon 957 07 000

Redd Barna

Redd Barna Sauherad

Da har vi kommet i gang med et nytt semester, og vi håper at mange har lyst til å være med oss på møter og andre aktiviteter.

Har dere gode ideer til hva vi kan gjøre og hva vi eventuelt kan gjøre annerledes, er vi takknemlige for innspill. Møtene våre er på Akkerhaugen skole og starter kl. 1900. Her er alle velkomne! Vi har kaffe og litt å bite i. Det er også en liten utlodning.

På møtene har vi informasjon og drøfting av saker i Redd Barna. En viktig sak på møtene er planlegging av aktiviteter. Nå i høstsemesteret er det planlegging av julemessa som står i sentrum. Har du gode ideer eller litt ekstra tid til å hjelpe oss er vi takknemlige.

Julemessa den 30. november 2019 vil i tillegg til vanlige aktiviteter ha en enkel markering av vårt 40-årsjubileum. Mer informasjon kommer seinere.

Det blir loppemarked, men vi kan dessverre ikke ta imot hvitevarer og møbler. Ta kontakt med Gunhild Kleven Ripegutu (907 68 778) eller Ingrid Faane Roe (948 40 702), dersom du har spørsmål.

Møtekalender høsten 2019

Tirsdag 24. september

Lørdag 12. og søndag 13. oktober er det regionmøte i Kristiansand

Tirsdag 15. oktober

Tirsdag 29. oktober

Tirsdag 12. november

Tirsdag 26. november

Fredag 29. november. Forberedelse til julemesse i Idunshall
(innlevering av lopper fra kl. 1600).

Lørdag 30. november. Julemesse i Idunshall på Akkerhaugen

Tirsdag 3. desember. Evalueringsmøte

VEL MØTT!

Styret i Redd Barna Sauherad
v/Gunhild Kleven Ripegutu
90768778/35959878
gunhild.kleven.ripegutu@nenett.no

Kvifor er insekta så viktige?

Foredrag ved Eline Hågvar i Midt-Telemark Seniorlæring 26.08.2019

Eline Hågvar er pensjonert professor frå Norges Miljø- og Biovitenskapelige Universitet (NMBU), tidlegare Norges Landbrukshøgskule på Ås. Der har ho undervist og forska innan zoologi og økologi, med spesialfelt entomologi (læra om insekt). Doktorgraden tok ho med emnet «Biologisk kontroll av skadeinsekt i landbruket».

Vi veit no at 40 % av insekta i verda er i ferd med å døy ut. Blant dei viktigaste årsakene er menneskeleg aktivitet innan skog- og jordbruk, og ikkje minst politisk bestemt arealbruk. Klimaendringane er enda ein faktor. Kva vil skje dersom dei pollinerande insekta blir færre? Kan vi bli nøydde til sjølve å pollinere frukthagar og moltemyrer?

Insekta har tre par ledda bein, antenner (følehorn), og dei fleste har to par venger. Fluene har bytta ut eit vengepar med «balanseføler». Insekta lever på land og i ferskvatn. Men i havet finst det ikkje insekt. Der er det krepsdyr!

Insekta har blitt mykje færre, både totalt og i talet på artar. Det er fire hovudgrunnar til det:

- Øydelegging av leveområda (habitat-øydelegging)
- Intensivmonokultur i jordbruket (sprøyting og bruk av kunstgjødsel)
- Innføring av framande artar
- Klimaendringar. Planter og insekt reagerer ikkje likt på klimaendringar og kjem i «utakt».

Like fullt er individtalet på insekt langt større enn nokon annan artsklasse i verda! Det er 1,2 millionar artar i verda, men berre 18 000 i Norge. Typisk for insektas sitt liv er fire stadier: Egg, larve, puppe og vakse insekt. Larvene gjeng gjennom fleire hamskifte etter som dei veks. Insekta er vekselvarme, og mange kan i dvale tole temperaturar langt under null!

Insekta formerar seg snøgt. Dersom bladlus fekk heilt optimale veksttilhøve, utan fiendar, vil dei i løpet av eitt år kunne formeira seg til ei mengde som ville utgjera eit 14 mil tykt lag med bladlus rundt heile jorda! Takk og lov for at det finst mariehøner!

Insekta finst elles i alle næringsnett/næringskjeder i naturen. Insekta er heilt nødvendige for alt liv på jorda, både for planter, fuglar og dyr – som for eksempel

menneske! Nokre insekt er planteetarar. Eksempelvis fjellbjørkmålar, snutebiller, eks. gransnutebille (som trivs i flatehogstar!), ospeminérmøll (som lagar mønsteret i ospelaub) og barkbiller (som i utgangspunktet er nyttige for å ete opp døde tre). Barkbiller blir, når dei blir for mange, eit skadeinsekt som gjeng laus på friske tre. Dersom gjennomsnittstemperaturen stig som fylgje av klimakrisa, vil barkbillene kunne lage ein ekstra generasjon i året! Da blir det krise i skogen!

Ei viktig insektgruppe er pollinatorar, som humler, honningbier (som er importerte og lever i samfunn), villbier (lever ikkje i samfunn, men er kanskje viktigare pollinatorar enn honningbiene og humlene), blomsterfluer (liknar veps, men har eit anna flygesett) og sommarfuglar. Rovinsekta lever av skadeinsekt. Mariehønene er spesielt nyttige. Både den vaksne mariehøna og larvene et bladlus! Snyltekvepsen er spesiell. Den tek knekken på bladlusa ved å legge egg i ho! Snyltekvepsen er lett å «dyrke» og kan kjøpast! Den vert bruka i veksthusdrift.

«Nedbrytarar» bryter ned døde dyr. Her kjem biller og spyfluellarvar inn! Nokre billeartar lever av dyreavføring. Det skal vi vera glade for. Australia hadde ikkje andre pattedyr enn pungdyr, som ikkje er drøvtyggarar. Dermed hadde det heller ikkje blitt utvikla insekt som braut ned avføring frå kyr. Da kyr blei innførte for å skaffe mjølk til fangane som var deporterte frå England, heldt landet på å bli nedlest av kumøkk! For å berge seg innførte dei 43 billeartar. Enno veit ein vel ikkje om det også kan ha uheldige sider.

Kva kan vi sjølv gjere for insekta?
«Sett av eit hjørne i hagen der plantene kan vekse litt fritt» sa Hågvar. Ho avslutta med å anbefale at vi les boka til hennar kollega Anne Sverdrup-Thygeson: «Insektenes planet». Sjølv tilrår referenten au «Bienes historie» av Maja Lunde.

Halvor Langåsdalen (ref.)

Bø kino viser film hver dag i Gullbring kulturanlegg i Bø.

Sjekk programmet på www.bokino.no

Se programmet og kjøp billetter på din smart-telefon. Last ned appen eBillett fra Apple Store eller Google Play. Lik oss på Facebook og få med deg alt som skjer! Meld deg på nyhetsbrev på våre nettsider.

Søndag 25. august 2019

Gudstjeneste i Patmos skulpturpark

Vel 300 hadde funnet veien til skulpturparken Patmos på Akkerhaugen. Gjennom mange år har denne gudstjenesten i slutten av august markert starten av et nytt arbeidssemester. Elevene på Sagavoll folkehøgskole er på plass, konfirmantåret har startet, og lag og foreninger er i ferd med å starte opp etter sommerferien.

Det har vært en våt høst, men denne søndagen strålte sola. Ved

gudstjenesten ble Anders Høibø takk for sin innsats som kirketjener, og to nye medarbeidere i menigheten ble ønsket velkommen. Åsne Gotehus Køhn har startet som diakon, og Anders Kristian Høie Rønning er i gang i en kombinasjonsstilling som kirketjener og trosopplærer. Soknerådsleder Tora Skjerkholt Aarnes takket og ønsket velkommen.

Foto: Martin Stærk

Kristian Gotehus Køhn (t.v.) var gudstjenestens liturg og predikant. Diakon Ivar Solbu var med-liturg.

Over 300 var tilstede på gudstjenesten på Patmos søndag 25. august

G17-bandet spilte til salmene.

Anders Høibø fikk velfortjent takk for sine år som kirketjener i Sauherad og Nes. Soknerådsleder Tora Skjerkholt Aarnes overrakte blomster.

Patmos er et godt sted å feire gudstjeneste, - for alle.

«Kirkekaffen» hadde svært høy kakestandard! Som takk, som velkomst og til stor glede for alle!

Åsne Gotehus Køhn ble presentert som ny diakon i Sauherad og Nes sokn.

Anders Kristian Høie Rønning har startet i en noe uvanlig kombinasjonsstilling. Han skal være 50% trosopplærer og 50 % kirketjener.

Alle kunne være med i fellessangen!

Kirkevergene gjør ting de ikke kan!

De sa det selv: ta bildet av at vi prøver å montere en projektor her i fellesarealet på kirkekontoret, og kall gjerne bildet: Kirkevergene gjør ting de ikke kan. Martin Stærk (t.v.) og Trond Magnus Haugen.

Formiddagstreff

På høstens første Formiddagstreff på Nes menighetshus var det Torbjørn Omholt (bilde) som fortalte om oppvekst under 2. verdenskrig. På en god måte greide han å kombinere det stor-politiske med hverdagens hendelser.

På neste treff fortalte Peder Rekkedal om sine mange år som rådmann i Sauherad. Han fortalte om hvordan kommunen, og kommunens oppgaver, har utviklet seg. Han tok også opp mer humoristiske sider ved rådmannsjobben.

Takk

På møtet i Pilegrimskomiteen i slutten av august målbar Jorid Vale, på vegne av Telemark Museum (Bø Museum, Bø Prestegard, Hørte Dampfarveri, Eøju Bygdetun og Sauherad Historielag) takk til diakon Ivar Solbu for hans innsats for å dra i gang og gjennomføre Pilegrimsvandring mellom Nes kyrkje og Bø gamle kyrkje. Første vandring var i mai 2012.

Kalkmalingsseminar i Nes kyrkje

11. og 12. september arrangerte Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) et nordisk seminar om kalkmalerier i Nes kyrkje. Over 60 kunsthistorikere, konservatorer og andre fra Sverige, Danmark og Norge brukte to døgn på å diskutere, bli oppdatert og informert. De tok også en tur til Sauherad kirke for å se på kalkmaleriene der.

Reidar Hvalvik (bilde) tok for seg bildene av Peter og Paulus på sørveggen i koret i Nes kyrkje. Bildene knytter seg til legendestoffet rundt disse to apostlene. Hvalvik satt bildene inn i en europeisk sammenheng, og viste til mange parallelle bildesammenstillinger, særlig i Middelalderkirker i Frankrike og Italia. Han ønsket å tolke bildene ut fra den kunnskapen man får ved å se på disse parallellene.

– Boko Haram plasserte meg i et bur

Krisen i Lake Chad-området har vært preget av grusomme overgrep: Brennte byer, voldtekt, kidnapping og vold. Dette er 17 år gamle Salmas historie.

Jennifer Bose/CARE

Jeg løp. Gjennom søla, barfot løp jeg så fort jeg klarte. Jeg visste at dette var min eneste sjanse til å unnslippe. Jeg visste at mannen min ville drepe meg om jeg stoppet opp, så jeg fortsatte å løpe.

Jeg var tolv år da Boko Haram angrep landsbyen min. De kjørte på motorsykler og brente ned husene.

De skjøt mens folk løp i alle retninger. De tok seg inn i huset vårt og ropte og skrek til oss før de drepte naboen og kusinen min som var på besøk. Så tok de med seg meg og de to brødrene mine.

Vi satt bakpå motorsyklene deres i to dager uten å vite hvor vi skulle. På turen skjøt de den ene og slaktet

den andre broren min, rett foran øynene mine. Jeg har fremdeles mareritt fra den natta. Da vi stoppet for kvelden vurderte jeg å rømme, men det var alltid en av dem som holdt vakt. Jeg var veldig redd, men jeg verken rørte meg eller sa noe, for jeg var redd de skulle drepe meg også, slik de hadde gjort med brødrene mine. Da vi endelig kom til leiren i Sambisaskogen, visste jeg ikke at dette skulle bli hjemmet mitt de neste fem årene.

De plasserte meg i et bur. Sammen med meg var det rundt 20 andre jenter, de fleste av dem på min alder. Vi hadde ingenting å spise og vi fikk ikke komme ut av buret. Bare to jenter fikk gå ut et par timer hver dag for å hente mat. De kom som regel tilbake tilbake med ved som vi kunne lage bål av og blader som vi kokte suppe på. Vi hadde ikke noe såpe, så vi brukte asken fra bålet til å vaske oss. Vi hadde ingenting å gjøre i buret utenom å snakke med hverandre, be sammen og sove på en av de få mattene på bakken.

Det verste var når de brukte oss til å være publikum for de offentlige henrettelsene. Vi måtte se på brutale

Kvinner som har opplevd kjønnsbasert vold får i flyktningleiren oppfølging og støtte av CARE, både i grupper som på bildet, men også en og en. Foto: Jennifer Bose/CARE

steininger og drap på både menn og kvinner. Jeg klarer ennå ikke å få de bildene ut av hodet. Om vi bare laget en lyd, ble vi straffet med 80 slag på ryggen. Innimellom kom noen av dem inn i buret for å velge ut jenter de ville gifte seg med. Vi ble behandlet som dyr.

Tre ganger ble jeg valgt. Jeg fikk forlate buret og flytte inn i hytta til mannen jeg var gift med. Men det var bare når de kom for å voldta meg at jeg så dem. De tvang meg til å ta av meg klærne, og nektet jeg slo de, truet med å drepe meg, eller

GAVER TIL HELSING

Gaver kan nå Vipps direkte til Helsing.

Søk opp: Helsing eller # 97925

Nå kan du «vippse» dagens kollekt

Med betalingsappen Vipps kan du nå gje kollekt og pengar til menighetsarbeidet. Du treng ein smarttelefon for å laste ned denne «app'en». Når du skal overføre pengar til oss søker du opp «Sauherad og Nes sokn». Skriv inn eit beløp og kva betalinga gjelder- og vipps så er pengane overført. Trygt og enkelt.

Du kan også bruke kontanter, bankkort og overføring til konto, 2675.20.38421

bandt meg til søylene som støttet opp stråtak.

«Jeg ville heller være i buret, der var det hvertfall ingen som tok på meg. To ganger ble jeg plassert i buret igjen, mest trolig fordi ektemennene mine døde.»
Salma (17)

Faren min var pastor. Moren min tok seg av meg og de sju søsknene mine. Jeg pleide å synge i kor. Jeg pleide å være glad.

Den tredje ektemannen min var den verste, men også den jeg var sammen med lengst, rundt ett år. Han hadde tre koner, men hatet meg mest. Jeg fikk ikke lov til å snakke med andre kvinner fordi han mente jeg hadde dårlig innflytelse på dem. Selv da jeg ble gravid, truet han med å drepe meg. Jeg hadde også fått et barn med min første mann, men det døde av sult. Jeg hadde ingenting å spise og produserte ikke nok melk til å amme.

En morgen var ikke mannen min sin trussel om å drepe meg, bare en trussel lenger. De tok meg med til henrettelseplassen og bandt meg til bakken. De skulle drepe meg etter morgenbønnen. Rett etter at de hadde gått for bønnen, kom en av de andre konene. Hun sa hun skulle slippe meg løs, men om jeg ble tatt, måtte jeg ikke fortelle at hun hadde hjulpet meg.

Jeg halter fordi foten min har blitt skadet etter alle gangene jeg har blitt slått med stokker og tau. Det var veldig vanskelig for meg å løpe, i tillegg var jeg gravid i åttende måned. Hjerter mitt hamret, mens jeg tenkte at de

ville fange meg når som helst.

Da det ble mørkt trodde jeg at jeg hadde gått meg bort, men så fant jeg en hovedvei, like ved var det en veisperring med soldater i uniform. Jeg var så tørst og svett, full av håp gikk jeg mot dem, men da de så meg ropte de at jeg skulle stoppe. De tvang meg til å kle meg naken. Jeg forstod ikke, jeg trodde de kanskje var fra Boko Haram også. Senere fikk jeg vite at de måtte sjekke at jeg ikke hadde eksplosiver på meg. Jenter blir ofte brukt som selvmordsbombere. Jeg tror det var sånn ektemannen min sin andre kone hadde dødd, hun kom aldri tilbake til leiren.

Militæret tok meg med til den nærmeste flyktningleiren, som nå er blitt hjemmet mitt. Her fødte jeg datteren min, hun er mitt alt. Jeg har vært her i seks måneder og for første gang føler jeg ro. Jeg er ofte på kvinnesenteret og snakker med rådgiveren min fra CARE. Hun har blitt som en søster for meg, og hun er den eneste jeg virkelig stoler på. Sammen prøver vi å bearbeide alle minnene som jeg bare vil glemme, men minnene hjemsøker meg ennå. Mitt største ønske er å se familien min igjen, men jeg vet ikke hvor de er, eller om de ennå er i live.

Lake Chad-krisen er en av verdens største glemte krise. Den ti år lange konflikten har påvirket livene til nærmere 11 millioner mennesker som er avhengig av humanitær hjelp for å overleve.

fra bygdene våre

Neste nummer av Helsing

Neste nummer av Helsing, (nr. 8-2019) kommer ut ca. 30. oktober. Stoff må være innlevert innen torsdag 17. oktober.

Stoff kan sendes til:

Helsing,

Kirkekontoret
Postboks 4, 3834 Gvarv
eller på e-post:
ivar@sauherad.kyrkja.no

Videre utgivelsesplan for høsten 2019:

Nr. 9 – 2019 kommer ut ca. 5. desember. Det blir advent- og julenummeret. Stoff må være innlevert seinest 21. november.

Hvor er dette:

Bilde på side 476

Det er **Kjørkestugu** (gnr. 71, bnr 3) som er avbildet denne gangen.

Bygdeboka (1985) skriver:

Garden ligg sudvestvendt, flatt og litt kupert lende på djup leirmold. Innmarka er på 54 mål dyrka og 50 mål skog. ... Husdyrhaldet blei det slutt med ca. 1950.

Husa på garden er våningshus, stabbur, garasje, lagerhus og vedskjol. Våningshuset er frå 1968. Eldhuset blei rivi ca. 1953 og lugo deils riven i 1970, medan resten står att som lagerhus og vedskjol.

Av gammalt innbu kan nemnast kråskap frå 1798, rokk frå 1864, kister, sendingskorg og mangletre.

Avskjed for diakon Ivar Solbu

Søndag 27. oktober 2019

Kl. 11.00: Gudsteneste i Sauherad kirke

Kl. 13.00: Avskjedsfest med lapskaus og kaker på Nes menighetshus

Arr: soknerådet

Slektens gang

Døpte

1. september: Nikoline Vaalanes
8. september: Halvor Hellkås

Døde

19. august: Ingebjørg Roe f. 1919
20. august: Gunnar Kaasin f. 1938
11. september: Margit Marie Rekaa f. 1927

Menighetsblad utgitt av Sauherad og Nes sokneråd.

Helsing til Sauherad og Nes

E-post: ivar@sauherad.kyrkja.no
Redaktør: Soknediakon Ivar Solbu.
Bankgiro: 2675 51 18949
<http://www.helsing.no>
Caspersens Trykkeri AS, Vikersund.

Kyrkjeverje

Trond Magnus Haugen
Tlf. 938 55 504
trond@sauherad.kyrkja.no

Diakon

Åsne Gotehus Køhn
Tlf. 977 47 449
aasne@sauherad.kyrkja.no

Sokneprest

Anne-Inger Lunner
Tlf. 480 61 672
anne-inger@sauherad.kyrkja.no

Kyrkjetenar

Kjetil Nyhus
Tlf. 951 74 938
kjetil@sauherad.kyrkja.no

Kapellan (20%)

Kristian Gotehus Køhn
Tlf. 900 74 770
kristian@bokyrkje.no

Kantor

Bruno Hageman
Tlf. 948 55 033
bruno@sauherad.kyrkja.no

Trosopplærer og kirketjener

Anders Kristan Høie Rønning
Tlf. 930 07 632
ak@sauherad.kyrkja.no

Sauherad og Nes sokneråd

Leiar
Tora Skjerkholdt Aarnes
Tlf. 971 22 536
tora_s_aa@hotmail.com

DEN NORSKE KYRKJA

Sauherad og Nes sokn

Besøksadresse:

Nes menighetshus, underetasjen
Holmenvegen 46
3810 Gvarv

Postadresse:

Postboks 4
3834 Gvarv

Telefon: 35 10 11 20

Epost: post@sauherad.kyrkja.no
www.helsing.no
Kontonummer: 2675 20 38421

Gudstjenester i Sauherad og Nes

Lørdag 28. september – 2019

Nes kyrkje kl. 09.30: Musikk og lyrikk ved Johannes Sundsvalen, Bruno Hagemann og Ivar Solbu i forbindelse med Norsk Eplefest. Etter samlinga i kirka kan man vandre i fruktbart landskap til markedsdag på Gvarv. (se programmet for Norsk Eplefest).

Søndag 29. september 2019

– 16. søndag i treenighetstida

Matt 11, 16-19, Ordspr 9, 1-5, 1 Kor 1, 18-25

Sauherad kirke kl. 11.00: Høsttakkefest. Konfirmantjubileum. Takkoffer til Konfirmantenes Solidaritetsaksjon.

Nes menighetshus kl. 15.00: Menighetsfest. Presentasjon av konfirmantjubilantene. Konsert med Hilde Norland Gundersen og Bruno Hageman. Bløtkake og kaffe.

Søndag 6. oktober 2019

– 17. søndag i treenighetstida

Mark 5, 35-43, Esek 37, 1-5+10-14, Fil 1, 20-26

Nes kyrkje kl. 11.00: Gudstjeneste. Takkoffer til Norsk Misjon i Øst.

Søndag 13. oktober 2019

– 18. søndag i treenighetstida

Mark 1, 40-45, Salme 38, 10-16, 1 Joh 4, 11-16

Sauherad kirke kl. 11.00: Gudstjeneste. Takkoffer til Sauherad Diakoniforening.

Tirsdag 15. oktober 2019

Nes kyrkje kl. 21.00: Kveldsbønn med sang fra middelalderen. Kaffe og te i våpenhuset etter kveldsbønna.

Søndag 20. oktober 2019

– 19. søndag i treenighetstida

Luk 9, 57-62, 1 Sam 3, 1-11, 1 Kor 9, 19-23

Nes menighetshus kl. 11.00: G17. Menighetens storsamling med gudstjeneste og kveldsmat.

Tema: Å følge Jesus – hvordan skjer det?
Takkoffer til årets TV-aksjon.

Torsdag 24. oktober 2019

Nes kyrkje kl. 19.00: Salmekveld. Mye fellessang, forsangerkor, styrkekvartett, fløyte og opplesing. Se eget oppslag.

Søndag 27. oktober 2019 – Bots- og Bededag

Luk 15, 11-22, Mika 7, 18-19, 2 Kor 13, 5-8

Sauherad kirke kl. 11.00: Gudstjeneste. Takkoffer til barnehjemmet i Peetelikirka i Tallinn.

Etter gudstjenesten er det samling på Nes menighetshus for å marker avskjed med diakon Ivar Solbu. (se eget oppslag)

Lørdag 2. november 2019

Joh 11, 19-27, Salme 139, 1-18+23-24,

1 Kor 15, 51-58

Nes kyrkje kl. 17.00: Minnegudstjeneste, med lystenning, musikk, lyrikk og forkynnelse. (se eget oppslag)

Søndag 3. november 2019 – Allehelgensdag

Luk 6, 20-23, Jes 60, 18-22, Hebr 11, 11-16+39-40

Nes kyrkje kl. 11.00: Gudstjeneste. Takkoffer til menighetens misjonsprosjekt i Bangkok i Thailand.

Søndag 10. november 2019

– 21. søndag i treenighetstida

Luk 10, 25-37, 3 Mos 19, 1-2+16-18+33-34,

Jak 2, 1-9

Sauherad kirke kl. 11.00: Gudstjeneste. Takkoffer til Stefanusalliansen.

Med forbehold om at de tekstene som brukes i gudstjenestene, kan være andre enn de som er oppført i denne lista.

For ytterligere informasjon, se: www.helsing.no